

Redacțiunea „Gazetei”
Brașov, Piața mare nr. 22
Scrisorile și articolele nu se re-
trimitează.
Breviarul de știri:
Brașov, Piața mare nr. 22
Inserate în prima ediție în ziua
Anonim și în cea de a doua în ziua
„De la”
Herald în M. D. k. A. Oppold, J. Don-
sborg în Budapesta; A. V. Gold-
berger în Anonim și în cea de a doua
în Frankfurt; G. L. Dombi în Ham-
burg; A. Blomer
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o colonă 6 or.
și 80 or. dintr-o parte a pu-
blicare. Publicări mai dese
supra tariful și învoială.
Reclame pe pagina III a o
serie 10 or. v. a. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

NUMERŪ DE DUMINECĂ 5)

„Gazeta” este în fă-care și
anunțurile pentru Asul Ungaria
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piața mare
nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 80 or. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 or. v. a. sau
16 bani.
Astăzi abonamentele către și
inșcripțiile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 26.—Anul LIV.

Brașov, Sâmbătă, Duminică 3 (15) Februarie

1891.

Din cauza S-tei sârbători de mâne, ȧiarul
nu va apăre până luni sêra.

Brașov, 1 Februarie v.

Un ȧiar din Paris, vorbind
despre prigonirile, ce trebuie sê
îndure poporele nemaghiare aici
în Transilvania și Ungaria, se în-
trebă, că ore când vor ȧnțelege
aceste popore, că trebuie sê lupte
umêr și la umêr, sê nu se desbine
între ele și sê nu mai sufere tôte
fărădelegile, fără a se plânge, fără
a striga.

Are dreptate foia francesă, că
nu suferind în tăcere se pot
câștiga drepturile naționale. De
tăceau și Ungurii pe vremea ab-
solutismului și după aceea, de bună
semă că ei n'ar fi ajuns acolo
unde sunt astăzi. Și acuma, că
sunt la putere, ei nu încetă de
a face mereu svon în lume, că
ei așa, și că ei pe dincoala.

Românii noștri încă au înce-
put sê cunoscă, că numai popo-
rele, cari dau semne de viață și
cari știu sê dovedescă, că sunt
vrednice de a trăi cu limba, cu
datinele și obiceiurile lor, alături
cu celelalte națiuni din lume, nu
mai acele popore pot sê se aș-
tepte a fi sprijinite din partea opi-
niunii publice europene. Și în im-
prejurările grele, în care ne aflăm,
avem cea mai mare lipsă de a-
cest sprijin.

Deosebirile și neînțelegerile
dintre poporele monarhiei sunt
așa de mari, încât anevoiă pu-
tem sê sperăm, că pe cale nor-
mală se pot schimba lucrurile în
monarhia noastră dualistă așa, ca
cu toții sê ajungem a ne bucura
de egala îndreptățire, precum s'ar
cuveni și ar pretinde interesul
de viață al monarhiei. De aceea
trebuie înainte de tôte sê ne ră-
zimăm în puterile noastre proprii.

Era mare speranță, că în Aus-
tria se vor pute împăca poporele
și că astfel, fiind acolo recu-
noscut și respectat pe deplin
dreptul național al poporelor,

acosta cu timpul va trebui sê
aducă și la noi o schimbare a lu-
crurilor spre mai bine.

Dêr acuma a început sê se
clatine și acea speranță. Împă-
carea, ce era sê se facă între
Cehii și Germanii din Boemia, a
dat de-odată de mari pedeci.
Cehii n'au fost mulțamiți cu cât
li-s'a făgăduit, ei ei pretind, ca
sê li-se dea chizeșă, că Neinții,
cari ca națiune sunt mai mulți
și mai tari, se vor lăpêda de ori
ce poftă de germanizare.

Astfel, crescând nemulțami-
rea între Cehi, guvernul a vê-
dută, că nu se mai pôte sprijini
pe ei și de aceea a împrăștiat
dieta austriacă, a rânduit sê se
facă noue alegeri și acum are de
gând sê se apropie de partida
Nemților liberali.

Se crede dêr, că erăși vor
ajunge la putere liberalii Nemți,
cari ca și Ungurii, numai la aceea
nu se gândesc, ca sê împartă cu
celelalte națiuni drepturile în stat.
De aceea apropierea guvernului
Taaffe de partida germană și este
părinită de foile unguresci, cari
ar dori, ca numai de egala îndrep-
țățire sê nu se mai audă în mo-
narhia.

Dêr nu le va folosi nimic nici
schimbarea de acuma în Austria,
caci pentru durată nu se pôte su-
gruma libertatea poporelor și
odată ea trebuie sê iasă la liman.

Cehii tineri din Boemia se pre-
gătesc la o luptă forte infocată
în contra Germanilor. Foile lor
de pe acum vestesc, că poporul
ceh va face o strașnică împotri-
vire, decât va veni la cârmă erăși
un guvern, dela care sê fiă
chise poporele slave ale Austriei.
Aceste popore vor ști sê lupte
întodêuna, ȧic ei, în contra unui
guvern, care ar voi sê impună
limba germană ca limbă a statului.

Încă de aci încolo se va începe
dêr un șir de lupte noue în sinul
monarhiei noastre. Acele națiuni

ale ei, cari în învălmășala acestei
lupte pentru egala îndreptățire,
vor fi la înălțimea chiâmărei
lor naționale și patriotice, și cari
cu tôte puterea convingerei și cu
tôte energia vor ști sê apere
dreptul lor, nu vor pute fi
trecute cu vederea, ori cum s'ar
mai schimba și s'ar alcătui lucruri,
și mai curând ori mai târziu
causa lor stântă va trebui sê is-
butescă.

Proteste în contra „Kisdedovurilor”.

(Telegr. part. ale „Gaz. Trans.”)

Tășnad, 13 Februarie. Alegê-
torii români din cercul Tășna-
dului adunați în număr forte
mare la Tășnad, în numele lor
și al mamelor române, protes-
teză sus și tare în contra pro-
iectului despre asilele de copii,
care este sinonim (una) cu uciderea
culturală, religioasă-morală și națională
a nemului românesc.

Șimleul-Silvaniei, 13 Februarie.
Alegătorii români, în număr de
peste 400, din cercurile electo-
rale Șimleu și Zelau, întruniți
în conferență în Șimleul-Sêla-
giului, luând în discuțiune tu-
neste proiectul de lege pentru
asilurile de copii, unanim și cu
entuziasm protesteză sêrbăto-
resce în contra aceluia.

Alegătorii își exprimă dorința,
ca și arhierii noștri sê intre în luptă
în contra proiectului de lege pentru
Kisdedovuri. Conferența trimite
delegați la adunarea din Baia mare.

CRONICA POLITICĂ.

Glasuri puternice se ridică în contra
Kisdedovurilor mai din tôte părțile lo-
cuite de Români. Nu mai este aproape
nici un unghiu al țerei, în care Ro-
mânii sê nu se fi pus în mișcare pentru
a-și arăta marea îngrijire de care sunt
cuprinși față cu limba și naționalitatea
lor, protestând cu tôte puterea sufe-
tului în contra Kisdedovurilor, a celui

mai nou și mai monstruos fêt de ma-
ghiarizare alți guvernului unguresc.

Dintre adunările, ce s'au ținut sêp-
têmăna acosta, amintim adunarea ale-
gêtorilor români din cercurile Logoșu și
Zorlenții mari, ținută în 8 Februarie n.
La acosta adunare au luat parte peste
500 de alegători. Președintele adunării
a fost d-lu avocat C. Rădulescu; pro-
iectul de rezoluțiune l'a prezentat d-lu
Coriolan Brediceanu. — Tôte în 8 Fe-
bruarie s'a ținut adunarea alegêtorilor
români în comuna Unimăt din cercul
Tășnadului (comitatul Sêlagiu). Preșe-
dintele adunării a fost d-lu Ioan Branș;
proiectul de rezoluțiune l'a prezentat
d-lu A. Băliban. — În 10 Februarie s'a
ținut în Bistrița adunarea alegêtorilor
români din cercurile electorale ale co-
mitatului Bistrița Năsêud. La acosta
adunare au luat parte peste 600 de
alegători. — În 12 Februarie s'a ținut
în Turda adunarea alegêtorilor români
din cercurile Turda, Vințulu superior și
Ludoș. De asemenea în 12 Februarie
adunarea alegêtorilor români în Brad. La
acosta adunare au luat parte ale-
gêtorii din cercul Baiei de Criș în
numêr de peste 600. — Tôte în 12
Februarie adunarea alegêtorilor români
din cercul Bocșei române sub presi-
diul d-lui învêțator Martin Tapu. La
adunare au luat parte peste 400 de
alegători.

În tôte aceste adunări Românii toți
ca unul au protestat în cel mai sêr-
bătoreș mod în contra păgânesoilor
uneltiri de maghiarizare, arătând țerii
și lumii, cât de tare țin la limba și
naționalitatea lor și că nu se vor lă-
peda nici-odată de ea.

Astăzi, 13 Februarie n. s'a mai ȧi-
nut o adunare în Șimleul-Silvaniei pen-
tru cercurile Șimleului, Zelaului și Crasnei;
altă adunare s'a ținut tôte astăzi în
Făget. — În 19 Februarie n. se va
ține în Reghină adunarea alegêtorilor
români din cercurile electorale Reghină
și Gernesig; tôte atunci se va ține în
Alba-Iulia adunarea alegêtorilor români
din cercurile Alba-Iulia, Vințulu de jos,
Aiudului, Zlatnei și Uiorei. — În 20 Fe-
bruarie n. se va ține în Făgăraș adu-

FOILETONULŪ „GAZ. TRANS.”

Povestea Maicii sfinte.

Se luă meșterul mare
Cu secure mare
Făcu biserica mare
Cu noue altare.
In altarea cea mai mare
Șede Maica sfântă.
Luă Maica sfântă
Carte sântă'n mâna stângă,
Carte albă'n mâna dreptă
Și scrise cât scrie,
Căți fii de tată și de maică,
Toți i pôte scrie și adeveri,
In care margine de lume ar fi;
Numa pe Fiul ei,
Pe Domnul cerului și-a pământului
Nu'l mai pôte scrie și adeveri,
In care margine de lume ar fi.

Maica sfântă se luă
Pe un deal ascuțit
Ca o tingliă de cuțit
Fața albă sdăriind,
Pêr galben despletind;
Pe paș ce pășea

Lacrimile vale-i mergea,
Ângerii le culegea,
In raiu le ducea,
Mândră slujbă pe ele-și făcea.
Maica sfântă se tâlnesc c'un meș-
[ter de lemn:

„Bună ȧia meșter de lemn!”
— Sântosă Maică sfântă;
Ce plângi, ce te durgulesci?
— „O! da cum n'oiu plânge,
Cum nu m'oiu durguli,
C'am luat carte sfântă 'n mâna
[stângă,

Carte albă'n mâna dreptă
Șt-am scris cât am scris;
Căți fii de tată și de maică
Toți pot scrie și adeveri
In care margine de lume ar fi,
Numa pe Fiul meu,
Pe Domnul cerului și a pământului
Nu'l pot scrie și adeveri,
In care margine de lume ar fi!
— „O! Maică sfântă, nu fi supărată,
Că-i în curtea lui Pilat
Restignit pe cruce de brad,
Chiar eu i-am cioplit lemnul.
Din ce a strigat sê'l fac mai mic,

Din ce l'am făcut mai mare,
Că mi-a fost lene a ciopli!”
— „Aha ȧice Maica sfântă
Dare-ai cu barda
Sê capeți groșita,
Când i căpăta groșita,
Sê fac plumb în mână la tine!”

Maica sfântă eră se ia
Pe un deal ascuțit
Ca o tingliă de cuțit,
Fața albă sdăriind,
Pêr galben despletind;
Pe paș ce pășea
Lacrimile vale-i mergea,
Ângerii le culegea,
In raiu le ducea,
Mândră slujbă pe ele 'și făcea
Maica sfântă se tâlnesc c'un meș-
[ter de fer:

„Bună ȧia meșter de fier!”
— „Sântosă Maică sfântă,
Ce plângi, ce te durgulesci?”
— „O! da cum n'oiu plânge,
Cum nu m'oiu durguli,
C'am luat carte sfântă 'n mâna
[stângă,
Carte albă 'n mâna dreptă,

Și'am scris cât am scris;
Căți prunci de tată și de maică,
Pe toți pot scrie și adeveri,
In care margine de lume ar fi;
Numa pe Fiul meu,
Pe Domnul cerului și a pământului
Nu'l pot scrie și adeveri,
In care margine de lume ar fi!
— „O! Maică sfântă, nu fi supărată,
Că-i în curtea lui Pilat
Restignit pe cruce de brad,
Chiar eu i-am făcut ouile;
Din ce au strigat sê le fac mai
[mari,

Din ce le-am făcut tôte mai mici,
Și am ascuns ferul pe tureacul
[oismii.

Etă-lai Maică sfântă,
Decă nu mē creși!”
— „Aha, ȧice Maica sfântă,
Dare-ai cu ciocanul
Minteni sê capeți banul!”
Eră se ia Maica sfântă
Pe un deal ascuțit
Ca o tingliă de cuțit,
Fața albă sdăriind
Pêr galben despletind;

narea alegătorilor români din cercurile electorale ale comitatului Făgăraș, în 21 Februarie n. va urma în *Orăștia* adunarea alegătorilor români din cercurile Orăștia, Deva, Hunedora, Ilia și Hațeg, totuși atunci se va ține în *Teaca* adunarea alegătorilor români din cercul Tecei și Ormenișului de Câmpia.

Acum începe să iasă la ivelă cine a fost și multă laudatul *flșpan* dela *Bistrița*, *Desideriu Banffy*, și care a fost adevărata cauză, pentru care el a trebuit să-și ia catrafusele și să se ducă. Asume deputatul *Bartha Miklos*, într'un lung articol publicat în colonele *ziarului* său „*Ellenzék*“ din Clușă, înșiră multe de crime, defraudări și înșelătorii de tot felul, pe care le-au comis omenii lui *Banffy*. *Bartha Miklos* înfățișează pe marele „patriot“ *Banffy* ca pe unul, care a sciuit de toate mișelile acestea și a tăcut. De aci se explică, pentru- ce acestu semideu al șovinistilor maghiarisatori a trebuit să-și părăsească postul.

„Românul“ de *Vineri* aduce următoarea scire, pe care am puté-o numi senzațională, decă s'ar confirma:

„Suntem informați, că cu ocaziunea petrecerii sale la Viena, d-lu general *Manu* convorbind cu d-nii *Kálnoky* și *Szögyényi*, a adus vorba și asupra *cestănei naționalității lor în Ungaria, insistând asupra nemulțumirilor, de cari sunt cuprinși Românii*. Bărbații de stat maghiari sus amintiți au spus, că *trebuie să se facă ceva pentru a mulțami pe Românii din Ungaria și Transilvania și că în curând se va și pune stavila curentului șovinist* de care sunt cuprinși Ungurii.“

Convocare.

Alegătorii români aderenți la partidul național din cercurile de alegere ale Albei-Juliei, Vințului de Jos, Aiudului, Zlatnei și Salinelor mureșene (Viora) sunt cu totă stima invitați a lua parte câtă mai numeroși la adunarea convocată în orașul liber regesc Alba-Iulia la 7 (19) Februarie 1891 în otelul Național pe 11 ore a. m.

Obiectele de pertractare sunt:

I. Reconstituirea comitetului central al partidului național din comitatul Albei inferioare.

2. Enunțarea asupra proiectului de lege despre asilurile de copii.

Alba-Iulia, 10 Februarie 1891.

Alexandru Tordosian mp. *Mateu Nicola* mp. avocat.
Simion Micu mp. *Rubin Patia* mp. avocat.

Convocare.

Românii alegători din cercul electoral al Tecei și Ormenișului de Câmpia, sunt provocați, ca pe 21 Februarie 1891 punctu la 11 ore a. m. a se înfățișa la conferința, ce se va ține în localitățile subscriului sub Nr. 349:

Obiectele consultării sunt:

1. Alegerea comitetului electoral pe unu terminu de cinci ani în modu reprezentat.

2. Discușiunea asupra proiectului de lege despre asilele de copii.

Teča, 8 Februarie 1891.

Gregoriu Vitezu, *Simeon Anguru*, președ. clubului elec. preot gr. cat.

Liga pentru unitatea culturală a Românilor.

(Coresp. part. a Gaz. Trans.)

București, 8 Ianuarie.

Liga unității culturale a Românilor, sunt cuvintele trâmbețate cu entuziasm de întreaga presă și de toți Românii din regat și evidentu și era, ca mărețulu scopu ce urmărește, să grupeze sub stindardulu său totă suflarea patriotică. Ca o dovadă mai multă despre acesta, Vă trimetă aici și depeșele și adresele so site cu ocaziunea inaugurării și cari nefiind adresate unei singure persoane, nu vi le-am putut trimite deodată cu darea de semă. Voi începe cu depeșele:

Din Galați, adresat S. Mehedinți, sună: „Membrii corpului didactic din Galați, fericiți de coincidența lui 24 Ianuarie cu serbarea de astăseră a lizei, uréză, ca cuvântulu rostitu în doma Ateneului Bucureșeanu, farulu culturalu „se redestepte și se rechieie la propășirea culturalei întreaga națiune Română.“

Virgil Arion, Ștefan Popu, Burghel, Nicolescu, Ionescu și alții.

Totă din Galați: „Serbăm unirea „principatoru, inaugurați Liga pentru unitatea culturală a tuturor Românilor, vă dorim isbândă“. Pitișu, președ. soc. Carpați.

Din Ploesci: „Salutam cu însufleșire adunarea patriotică, care va da naștinei organulu mântuitoru pentru apărarea intereselor culturale și naționale ale neamului românesc.“ —Dr. Cloaje.

Din Slatina: „Secțiunea Oltu constituită cu mare entuziasm; dorim cu toții din inimă reușită sfintei noastre „cauze“. Inginer Cristea, Corbeanu, Theodorescu, Cherciu, Stănculescu, Demetrescu, Protopopescu, mai urméză 20 iscălituri.

Din Pitești: „Comitetulu secțiunei „Argeșu, deși a delegat pe președintele „său a lua parte la serbarea inaugurării „Lizei, totuși cu inima și sufletulu în mijloculu D-vostă, salută cu entuziasm

„constituirea Lizei unității culturale a „Românilor și uréză deplină reușită patriotice mișcări. Trăiască Liga!! Trăiască Românișmul!!“ Vestimianu, Neulcea, Demetrescu etc...

Din Brăila: „Astăzi secțiunea înființată, trăiescă Liga!“ Avesalon, Panțu, Cociasu, Căciulă, Petrescu.

Din Drăgășani: „Secțiunea Drăgășani uréză deplină succesu la marea și generosa ideă ce urmărește. Ingeru Lazaru.

Din Giurgiu: „Membrii secțiunei „Lizei culturale din Giurgiu salută cu „respectu pe inițiatorii urându Lizei prosperitate.“ Barcianu, Popescu, Săvescu, urméză încă 16 iscălituri.

S'a mai primit următoarele adrese: următoarea din Călărași adresată d-lui președinte al comitetului Lizei Al. Orăscu, în București, și însoțită de o poezie: „Domnule Președinte, avem onore a Vă aduce la cunoștință că cetățenii Ialomiței, intrundu se astăzi la 24 Ianuarie 1891; au constituit secțiunea Lizei din Ialomița pe basa statutelor, alegându-și și biroulu aici notat, de care vă rugăm și binevoiti a lua act spre cele de cuviință. Primiți vă rugăm, d-le președinte, espre iunea „stintei noastre stime. Președ. I. G. Poenaru Bordea; vicepreșed. Periețenu; secretar, Nenișoru; Cas. Iliescu. Poezia este următoarea:

Azi, când banulu e credință, Evanghelia [câștigul,

Azi când mulți se ostenescu, Ca să facă din lumină arma, ba chiar violenșugulu,

Cu care se îmbogățescu; Și mai nimeni nu gândește, la acei ce [lanțu strânger

Peste munți, peste hotaru; Și mai nimeni nu dorește se jertfescu unu [nobilu sânge

Pe alu Daciei altar; Salutăm cu bucurie pe studenții ce s'adună Cu bătrâni și chibzuescu,

Ca să pună temelie unei lize de lumină Pentru neamulu Românesc,

I. G. Poenaru Bordea, I. S. Blebea, Șerbănescu, Theodorescu, Provianu, mai urméză 25 subscieri.

Din Craiova, unde ea totdeauna în evenimentele patriotice, capitala Olteniei, a fostă la înălțimea ei, a sosit următoarea adresă către președintele Lizei pe care v'o comunicăm întocmai:

Liga unității culturale a Românilor. Secțiunea Craiova Nr. I.

D-le Președinte! Subsemnatulu, Vă comunicăm că la 16 Crt. s'a înființat și în orașulu nostru, o secțiune a Lizei, pentru unitatea culturală a Românilor. Comitetulu secțiunei noastre, însărcinat cu conducerea și reprezentarea Lizei, se compune din 15 persoane, care în ședința dela 17 crt. ș'au ales biroulu din următorii domni: președinte d-lu *P. Chițu*, vicepreședinte d-nii *M. Măldărescu* și

Bumbăcilă, casier: *G. I. Peșia*, secretar d-nii *Chețianu* și *Caloceanu*.

Totă în această ședință comitetulu a decis, ca ziua de 24 crt. să se serbeze printr'o mare intrunire publică în teatrulu de aici, în care mai mulți oratori vor arăta scopulu și mijlocele acestei salutare Lize. Nu pot termina d-le Președ. înainte de a vă arăta, că scopul Lizei este îmbrățisat de toți Craiovenii cu cea mai mare căldură și însuflețire. Primiți s. c. l. președ, *P. Chițu* secretar *Chețianu*.

Din Severin se anunță Președintelui Lizei în București constituirea secțiunei de acolo, prin următoarea adresă:

Domnule Președinte, unu număr de cetățeni din Severin, animați de aceleși dorințe și idei naționale, cari au inspirat pe studenții și cetățenii capitalei, de a forma Liga pentru unitatea culturală a Românilor; intrundu-se în zilele de 4 și 5 Ianuarie, au decis unanimu a se înființa și aici o secțiune și au ales comitetulu său de acțiune constitătoru din următoarele persoane: *Ariton Axente*, *Preotulu Popescu*, *Dim. Banțeșanu*, *Mih. Hergot*, profesor, *Pandele Dumitrescu*, *N. G. Smadru* comerciant, *S. I. Cartianu*, *Vărvorianu*, *Z. I. Zaharia* avocat și *Al. Focșa* casierulu comunalu. Acestu comitetu, într alte măsuri pentru atingerea scopului, a format liste de subscripțiuni și a decis, ca ziua de 24 Ianuarie să o serbeze printr'unu balu în folosulu Lizei. Primiți ș. c. l. Președ. *Cartianu*, Sec. *Vărvoreanu*.

Din Slatina, pe lângă depeșa comunicată mai sus, a mai sosit o scrisore, în care se anunță, că secția de acolo ș'a constituit astfel biroulu: Președinte: *D. D. Protopopescu*, primarul orașului. Vicepreședinte: *Dr. N. Oncescu* și inginerulu *C. Davidescu*. Secretari: avocatulu *Nestoru* și profesorulu *Moisilu*, Casier: *Simion Crainicu* și censori părintele *Crinescu* și *I. Ioanidu*, mare proprietar; membri în comitetu: *Dămnă Penescu Mariu*, *Dr. Al. Stăncescu*, deputat și *Dr. Șuşanu*. Acolo s'a colectat deja din donațiuni și cotisații peste 500 l.

A mai sosit o scrisore din Liège, în care se spune, că se va forma și acolo o secțiune, de asemenea o scrisore de felicitare dela unu studentu Român din Anvers.

Mai Vă facu cunoscutu, că aici în Capitală, s'au înscris deja peste 600 de membri și pe fi-care și ceru să fi admisi noi membri. După cum se vorbește, Liga posedă până acum o frumoasă sumă de bani, afară de fondulu Memorandului. În privința memorandului Vă pot spune, că în curând va fi gata în toate limbile, adecă română, francesă, germană și italiană. Lumea așteaptă cu nerăbdare aparițiunea. I. B.

Pe pașu ce pășea
Lacrimile vale'i mergea,
Ăngerii le culegea,
In raiu le ducea,
Mândră slujbă pe ele-și făcea.
Maica sfântă se tîlnesce c'o brôscă.
„Bună ziua rôscă-brôscă!“
— „Sănătôsă Maică sfântă.
Ce plângi, ce te durgulesci?“
— „O! rôscă-brôscă, cum n'oiu plânge
Cum nu m'oiu durguli.
C'am luat cartă sfântă în mâna [stângă,

Carte albă 'n mâna dreptă
Și-am scris câtă am scris;
Căți fii de tată și de maică,
Toți îi pot scrie și adeveri,
In care margine de lume ar fi;
Nume pe fiulu meu,
Pe domnulu cerului și-a pământului
Nu-lă pot scrie și adeveri,
In care margine de lume ar fi!“
— „Nu fi supărată, Maică sfântă,
Că-i în curtea lui Pilat
Răstignit pe cruce de brad
Dară eu, o'am avut nou fii,
Și-a venit o rôtă-forforôtă
Și m'a călcată optă odată,

Și mi-a rămasu numa Toma To [morôce

De ochi bulbucățelă,
De picior crocățelă;
En vino la maica 'ncôce
Printre busioce!“

Maica sfântă câtă era de supărată
Prinde a se mângăia
Vedendă și necazulu altuia.
„Ah, dice, rôscă-brôscă,
Unde-i fi, fiă apa bună:
Unde nu-i fi tu, nu fiă apa bună.
Murire-ai, brôscă nu te-ai imputi.“
Cum e și'n ziua de astăzi,
Că moro brôscă, nu se imputesce.

Se ia Maica sfântă
Pe unu delu asouțit
Ca o tinglă de ouțit
Fața albă sdărindă,
Păr galben despletindă;
Pe pasu ce pășea,
Lacrimile vale-i mergea,
Ăngerii le culegea,
In raiu le ducea,
Mândră slujbă pe ele-și făcea.

Vede Maica sfântă în curtea lui [Pilat

Pe Domnulu cerului și-a pământului
Răstignit pe cruce de brad.
Maica sfântă se puse în cote și 'n [genunch.

„Fiulu meu, dice, pentru ce te-ai dat
Su limbă păgănescă
Și su mână jidovescă?“

— „O! maica mea și draga mea,
De-aprôpe nu mi te'mbrățoșă,
Că până nu m'am dat
Su limbă păgănescă
Și su mână jidovescă,
Nici a trasu mama după prunc
Nici prunculu după mamă,
Nici vaca după vițel
Nici vițelulu după vacă,
Nici scrôfa după purcei
Nici purceii după scrôfa,
Nici ôia după miel
Nici mielulu după ôia,
Nici cloșca după pui
Nici pui după cloșcă.
Dér de când m'am dat
Su limbă păgănescă
Și su mână jidovescă,
Tote trag unele către altele.
Dér, dice, Maica mea,
Mai departe nu mi te 'ndepărta,

Dér de aprôpe nu mi te 'mbrățoșă,
Ci te du acasă și te spală pe față
Și te spală pe brațe,
Și te scôlă 'n zori
Pe la cântători,
Că cine-a sci povestea mea și nu [o-a da,

La lună,
La săptămână
L'oiu duce pe la mese 'ntinse,
Pe la lumine stinse,
Pe la șerpii
Câtă boii,
Pe la brôscule
Câtă vacile,
Cine o-a sci și o-a da,
La lună
La săptămână
L'oiu aduce către mine
Și l'oiu duce pe la mese 'ntinse
Pe la lumini aprinse,
Pe la talgere pline,
Pe la pahare pline.“

Cine-o sci mai lungă
Mergă s'o ajungă.
Auzită și scrisă în Betfia.

Kovary.

Slatina, 25 Ianuarie v. 1891.

Domnule Redactor! Și în orașul nostru s'a pus baze la „secția Oltu“ a Ligei pentru unitatea culturală a Românilor. Intrunirea ce a avut loc în seara de 24 Ianuarie st. v. a fost frecventată de un mare număr de persoane, domni, doamne, studenți și copii.

Cuvântul de deschidere precum și o scurtă dare de seamă despre cauzele înființării ligei și a scopului celui mare, a făcut-o D-lu Const. Davidescu, inginer și șef al lucrărilor podului peste Oltu, apoi d-lu Sim. Crainic, profesor gimn. a făcut o scurtă reprivire istorică a suferințelor Românilor ardeleni din suta a 10-a până în prezent, a arătat politica urmată, în contra lor precum și mijloacele de maghiarizare întrebuintate înainte dela 1848 și dela 1867 încôce. Cuvintele d-lui S. Crainic au fost primite cu aplauze sau cu murmure, după împrejurări.

După ce s'au cetit statutele s'a început înscrierea membrilor, între cari afară de bărbați, s'au înscris și doamne și copii, căci este de cel mai mare interes ca mamele și femeile să ia o parte foarte activă la ajungerea scopurilor Ligei, să ajute pe bărbați, și în copii să se introducă spiritul și simțământul național încă din anulul alt 3-lea al vieții.

S'a procedat apoi la alegerea comitetului, alegându-se ca president al secțiunii: D. Dum. Protopopescu primar al orașului Slatina și deputat; vice-president: Dr. Nic. Oncescu medic și Const. Davidescu șef inginer; secretari: Victor Nestor avocat și I. Moisilă, profesor; casier: Simeon Crainic, profesor; censori: I. Ioanid, mare proprietar și părintele D. Crinescu; membri în comitet: Dr. Al. Stăncescu medic, Dr. Șugan medic și Domna Maria Penescu, directora școlii de fete Nr. 2 Slatina.

Astfel constituita secția, sperăm că activitatea comitetului și a Ligei va fi energică în toate direcțiunile și va contribui dimpreună cu celelalte secțiuni (despărțiminte) la ajungerea marilor scopuri ale Ligei.

Cu Dumneșu înainte! M.

SCRILE PLEI.

Institutul de credit Perseu, din Sein, centrul comitatului Satuariu, a căruia bilanț îl publicăm azi, sub conducerea exemplară a zelului preot A. Bérinde în timpul de 5 ani a recucerit pe poporul nostru din ghiarelor și matorilor străini. După cum arată bilanțul anului trecut într'adevăr este lipsă foarte simțită, de a întemeia în acele părți o bancă de credit cu capital mai mare,

ca să pótă lucra de o parte cu mai mare ușurătate, de altă parte să pótă estinde activitatea binefacătoare într'unu ceru mai larg. Bilanțul prezentu ne arată, că capitalul învîrtit este destul de însemnat, însă acesta în cea mai mare parte se compune din cambiile domiciliare, adică cambii, cari sunt imprumutate sau convertite prin alte băni. Aceste imprumuturi, care de o parte măresc spesele de manipulare, îngreună mult și lucrarea liberă. Incătu părțile sătmărene formeză hotarul Românilor și sunt mai tare espuse uneltirilor de maghiarizare, este lipsă de a se asigura acele părți. Noi cei din depărtare nu putem face azi mai bun serviciu Sătmărenilor, decât îmbrățoșându cu căldurosă părtinire întemeierea institutului de credit, spre care scop s'au trimis în toate părțile côle pentru subscrierea de acții. Prin acesta în faptă le vom dovedi, că ne interesăm de cauzele lor și că unde este vorbă de binele public suntem una. Unde-să doi puterea creșcă și dușmanul nu sporescă.

Aniversarea urcării pe tronul României a Regelui Carol I. Din incidentul aniversării a 25-a dela urcarea pe Tronul României a Regelui Carol I. acesta va adresa către locuitorii țerei o proclamațiune, care va fi contrasemnata de consiliul de ministri. În zilele de 9, 10 și 11 Mai se vor organiza mari serbări populare. Corpul învățătorescu din întreaga țară va fi reprezentat la aceste serbări.

Descoperiri arhilogice. Se scrie din Cairo, că în stăncile de peatră de vară din munții libici, spre vest dela Theba în apropiere de Derelbari, pe locul unde în 1881 H. Brugsch află mai multe mumii de regi, s'a descoperit de către D-lu Grebunt, directorul despărțământului anticităților egiptene, o catacombă a preoților deul Ammon. Cataomba este la o adâncime de 25 de metri dela suprafața pământului, având două camere, dintre cari cea superioară încă nu s'a deschis; în cea inferioară s'au aflat deja 240 de coșciuguri, dintre cari cel mai vechiu datăză dela anul 2500 înainte de Christos. Pe lângă acestea s'a mai aflat în acea catacombă mai multe suluri de papyrus, câte-va statue ale trimitei deilor theban Osiris, Isis și Nephthis, precum și un mare număr de alte statue mici.

Banchetă pentru Ioanovics Sebő. Soim, că voluntarul Ioanovics, care cu privilegiul țerei Maestății Sale a toastat la Pils-Csaba pentru „guvernatorul“ Kossuth și pentru acesta a fost tras la răspundere și condamnat de tribunalul

militar la 4 luni închisore. E. indă acum din închisore, studențimea ungurească din Pesta, i-a dat un banchet felicitându-l ca pe un „martir al tinerimei universitare.“ Ioanovics Sebő a toastat și acum pentru Kossuth, la ce tinerimea i-a răspuns cu „eljen“-uri însuflețite, predându-i și un album cu inscripția: „Lui Ioanovics Sebő, ca suvenir dela închisore. Tinerimea universitară maghiară 1891.“ Au mai luat parte la banchet: Conte Károlyi Gábor, deputat dietal, care a toastat pentru Ioanovics și pentru Kossuth dicând între altele: „Ce s'a făcut din țera acesta? O adevărată colonie de tóte țilele, unde factu cu noi ceea-ce voescă puterea superioară; Polonyi Géza, deputat, a toastat totu pentru Kossuth, apoi Horváth Ádám, deputat, a toastat pentru „Ungaria viitoare.“ În sfârșit tinerimea a trimis o telegramă lui Kossuth de următorul cuprins: „Guvernatorul Kossuth Lajos, în Torino. Cei prezenti, la banchetul aranjat în onorea lui Ioanovics Sebő, care a suferit închisore pentru toastul închinat Domnului Guvernator, ne închinăm neuitatului bărbat al națiunei, care a făcut epocă în istoria națiunei noastre. Acuma și după acesta vom totu închina pentru Kossuth Lajos, creatorul libertății maghiare.“

Teatru german în Brașov. Măne, Sâmbătă, trupa teatrală de sub conducerea directorului artistic Eugen Berger, va reînchepe reprezentațiunile pe scena teatrului de aici cu piesa „Die Ehre“ dramă în 4 acte de Hermann Sudermann. — Duminecă se va juca opereta „Der Feldprediger“ de Hugo Wittmann.

Protest în contra Kșidedovurilor.

Înainte de încheierea foii ni-a mai sosit următoarea telegramă:

Făgetu, 13 Februarie. Alegătorii români ai cercului electoral Făgetu protesteză solemn în contra asilelor de copii, „Kșidedovo“, fiind de față circa 300 alegători în conferența de astăzi

Pentru răspândirea numerelor de Duminecă ai „Gazetei Transilvaniei“.

Etă numele acelor comune și indivizi, cărora li-se trimetă numerii de Duminecă ai foiei noastre gratuit, în contul colectei dela Brăila de 96 fl. v. a. înaintată prin d-lu G. Avesalon:

1) Comunei bisericesci în Toracul mare. 2) Comunei bisericesci în Sănmihalul român. 3) Comunei bisericesci în Cebza. 4) N. Șandru în Vistea superioară. 5) Comunei bisericesci în Drăguș. 6) Comunei bis. în Mândra. 7)

George Olariu, paroch în Lisneu. 8) Învățătorului Timoteu Nedelea în Ormanu. 9) preotului Nic. Dăia în Sângătinu. 10) învățătorului Eliă Pașianu în Totelec. 11) învățătorului Vasile Cureau în Nădpatak. 12) inv. Ulpiu Tr. Șandru în Șura mică. 13) George Micu în Nusfalău. 14) inv. Ioan Popoviciu în Opaț. 15) preotului I. Dobrin în Bucium. 16) Comunei bisericesci în Copru. 17) învățătorului George Vasiliu Vanou în Niru-Adony. 18) învățătorului Constantin Suci în Rebra mare. 19) Tinerimei române în A. Nusfalău. 20) inv. I. Cofariu în Ibănesol. 21) inv. Al. Cornea în Măerău. 22) Școlii române în G. Soakna. 23) Școlii române în Potok. 24) preotului Ioan Mărginean în Bobohalma. 25) Bibliotecii școlare rom. gr. or. în Keszencz. 26) Preotului Ioan Gențiu în Cesova. 27) Bisericeii și școlii române gr. c. în Andrăsfalva. 28) Bisericeii și școlii române în Baczkó-Madaras. 29) Bisericeii și școlii române în Bálintfalva. 30) Bisericeii și școlii române în Kisorsos. 31) Bis. și școlii române în Iobbányfalva. 32) Biser. și școl. române în Mineș. 33) Bis. și școl. române în Alfalu. 34) Bis. și școl. rom. în Csik-Szt. Domokos. 35) Bis. și școl. române Abásfalva. 36) Bis. și școl. rom. Bözöd-Ujfalva. 37) Bis. și școl. rom. în Casonul-mare. 38) Corului rom. gr. or. în Kövesd. 39) Bisericeii rom. gr. or. în Iankahid. 40) Școlii rom. confes. în Doboli inferior. 41) Comunei bis. rom. gr. c. în Szt.-György-Abány. 42) Comunei bisericesci române gr. c. în Nir-Aciad. 43) Comunei bisericesci române în Ciuc-Sângeorgiu. 44) Comunei bisericesci române în Ciuc-Lazarfalva. 45) Școlii române gr. or. în Mocui. 46) Comunei bisericesci gr. or. în Hidig. 47) Școlii române gr. cat. în Bologa. 48) Comunei române bisericesci în Poieni.

Români și Maghiarii

În timpul din urmă și foile franceze au început să se intereseze mai mult de cestiunea ardelenă, mai ales de când cu interpelația d-lui Grădișteanu în camera română. Se înțelege, că Francesii, ca contrari ai triplei alianțe, privesc mișcarea dintre Români din altă punct de vedere ca Germanii.

Nu de mult diarul „Le National“ din Paris a scris sub titlul de mai sus între altele:

„Neînțelegerile de rase devin din ce în ce mai mari în Balcani și în tota valea Dunărei. Acesta e împotriva de căpetenie la proiectele triplei alianțe“

Iarnă aspră.

Iarna prin care trecem acuma e așa de aspră, încât nici bătrânii nu-și mai aducă aminte să fi fost cândva o iarnă mai aspră. Vechia țică, că domii prea aspri nu stăpânesc multă vreme, a dat o de minciună japănesă érnă din 1890/1. Corăbii mari au înghețat pe marea viforosă, trenuri întregi mănate cu iute aburului, s'au nomolitu în zăpada și au înghețat. N'am fi crezut, decă nu ne am fi convins din raportele țilnice ale foilor de pretutindeni.

Cu tóte acestea istoria ne spune, că în vécurile trecute au fost ierni cu multă mai frigurose chiar ca cea de acuma. „Marea neagră“ de unde nu de mult a sosit șoarea despre o catastrofă, în urma căreia au înghețat nisce corăbii, a fost în iarna anului 401 d. Ch. peste tot acoperită c'un strat de gheață.

În anul 860, când plecă împăratul Carol cel mare în contra Romei, era pe la Crăciun o iarnă foarte aspră în Italia, așa ne spune cronica.

În anul 822 au înghețat riurile

Rinul, Elba, Dunărea, Vistula și Odera, așa de tare, încât săptămâni întregi puteau să trecă cară cu povară dela un ținut la celălalt.

În 859 a înghețat marea adriatică și multă vreme nu pută umbra corăbiile pe ea. Veneția era jură împrejură incunjurată de gheață.

În anul 991 au înghețat sămănturile de tómnă cu totul, așa încât n'a fost de loc seceriș, din care cauză se ivi fόμεa și tifusul.

Iarna anului 1067 a fost foarte gerosă. Se țice că s'au aflat mii de ómeni degerați.

În anul 1179 în zona stămpărată era până în luna lui Aprilă zăpadă de 8 urme de grosă.

În 1269 treceau ómenii cu săniile peste marea Kattegat între Iüttlanda și Norvegia.

Iarna anului 1297 a fost din contră môle de tot. În Germania sudică pe la Crăciun înfloră pomii.

În 1409 a înghețat Dunărea și Elba.

În 1441 a fost un ger polar în Germania. Deja dela începutul lui Oc-

tomvre încep să ningă și viforul ținu ne întrerupt patru săptămâni. După topirea zăpelei, s'au întemplat mari inundații.

O iarnă momentosă a fost iarna din anul 1478 spre 1479, când ninge mai în fă-care țe — și au fost mari viscole.

Bogată în zăpadă a fost și iarna din 1557—58; șese luni de țile zăpada acoperise pământul. Nu e mirare că după acesta a fost o fόμεte mare.

În iarna anului 1609 a fost așa de frig, încât la curtea francesă trebuiau să mănânce pâinea înghețată.

În anul 1683 a fost gheața de pe riul Themsa de-o urmă de grosă și comunicațiunea pe riu era ca și pe Neva în Petersburg.

În anul 1699 se țice, că iarna a fost foarte gerosă.

În vécul trecut a fost ierna cea mai aspră în anul 1708 spre 1709. Într'adevăr a fost atunci un ger cumplit. După însemnările societății științifice prusiane din Berlin, încep ierna în 2 Octomvre și adică cu atâta furie, încât degeră toți pomii și vița de

viă. „Locuitorii Laplandei“, așa ne spune cronica, „abia voru să simță gerul ca noi.“ În 8 Ianuarie arată termometrul 90 de grade Fahrenheit, care e totu una cu 55 de grade Reaumur.

După inundațiunile cele mari din anul 1717, urmă în anul 1718 o iernă foarte grea. Marea într'o depărtare foarte mare era acoperită cu gheață.

În ierna anului 1729 la finea lui Martie, erau fântănila din Berlin încă înghețate, și numai în Aprilie încep să se topi gheața în Spree și Muggel.

Gerul din ierna anului 1746 se apropiă de cel din anul 1708. Multe animale și mulți ómeni periră de ger. Ziua de 10 Ianuarie a fost atât de gerosă încât paserile cădeau înghețate la pământ, vinul și uleiul înghețau în butoie.

Și gerul din Ianuarie an. 1750 a fost cumplit.

Din contră iernele de pe timpul răboiului de 7 ani au fost foarte moi; în ierna anului 1759 înfloră, după cum se știe, chiar și trandafirii de alpi — așa era de cald.

„Acum câte-va săptămâni, irredentismul părea gata a cuprinde Austria și Italia. Astăzi, asistăm la o via fierbere a patriotismului său mai bine a naționalismului român, care amenință să facă să cadă combinațiunile, după care România trebuia să intre în coaliția militară a puterilor centrale“.

„Tânărul regat al României, nu cuprinde de loc totalitatea rasei române, din care o parte foarte mare, care ocupă platoul Transilvaniei, a rămas sub dominațiunea Ungurilor. Românii din Ungaria și din Transilvania se plâng de tirania insuportabilă a stăpânilor și Domnilor lor, Maghiarii. Ecoul gemetelor scose destul de des de Românii din Ungaria, au ajuns până în Parlamentul din București. În ziua de azi, când se discută proiectul de răspuns la Mesaj, ori asupra politicii esterne, voci elocvente se ridică în favoarea fraților prizonieri.“

După acesta amintesc discursul de anul al lui N. Ionescu, care a zis:

„Noi nu putem ajuta lățirea despotismului maghiar. Noi nu putem merge alături cu aceia, care tratăză ca pe niște animale mai bine de trei milioane de Români. Dacă e vorba să ne apropiăm de Austro-Ungaria trebuie ca acest imperiu să încopă a îmbunătăți soarta Românilor din Transilvania.“

„Le National“ vorbește apoi de ultima desbatere a Adresei în camera română, de interpelația d-lui Grădișteanu și de răspunsul ministrului de externe Lahovary și zice:

„Dér un concert între guvernul Impăratului Frantz-Iosef și al Regelui Carol, este foarte supărător tulburat de reflecțiunile disonante ale Românilor din Transilvania. Majoritatea Camerei au acoperit cu aplauze generoase motiunea deputatului Grădișteanu, care se ridicase să atragă atențiunea cabinetului asupra condițiunilor făcute populațiunii române în Ungaria, și a zis cu multă putere: „Nu cerți intervențiunea guvernului; vreau să nu încheie alianță cu acei, care persecută pe conșanșii noștri!“ Și, pentru a împedece izbucnirea de mânie patriotică în adunarea mișcată de cuvintele d-lui Grădișteanu, ministrul afacerilor străine a trebuit să răspundă astfel: „Cred că vă pute răspunde, că Statele, care au Români sub dominațiunea lor, se vor convinge de loialitatea și de credința unor astfel de supuși, și vor înțelege, că e în interesul lor de a-i trata cu dreptate și moderațiune.“

„Cuvintele din urmă, cum își închipue ori cine, n'au trecut nebăgate în seamă în Austro-Ungaria, și cabinetul din Viena a adresat, în această privință,

representațiunii guvernului român. Contele Kalnoky crede, că D. Lahovary a mers prea departe cerându-se să se trateze „cu dreptate și moderațiune“ Românii-austriei. Presa maghiară s'a indignat, de altă parte, că se îndrăznește a se pune la îndoaială eselența și legitimitatea procedurilor ungurești față de Români din Transilvania. Câte-va zile din Pesta au amenințat chiar Regatul Român.

E ușor de priceput până la ce punct acest șovinism, aceste violențe și aceste ure de rase sunt superlativ pentru combinațiunile politicianilor și diplomaților. Un eminent profesor de filosofie de la Universitatea din București, D-lu Titu Maiorescu, devenit ministru al instrucțiunii publice, și care dela 1881, n'a scăpat o singură ocaziune fără ași arăta sentimentele sale de prietenie pentru Austro-Ungaria și Germania, a fost silit de curând a recunșce, că agravarea greutăților transilvănene ar pute influența nu numai asupra pozițiunii României față de imperiul vecin habsburgian, dér încă asupra întregii politici Europene.

Același Titu Maiorescu, atât de puțin suspect de dușmănie contra triplei alianțe, nu poate ascunde, că din nenorocire a câștigat convicțiunea, că noua atitudine a Maghiarilor către Români din Transilvania a creat o situațiune nesuportabilă. „Cum? zice el, ar pute merge România cu puterile centrale aliate, decât Românii din Transilvania și Ungaria înclină spre o direcțiune contrară? O astfel de scisiune între Români n'ar pune pe guvern într'o situațiune spaimantătoare, care ar periclita existența regatului și a națiunii întregi?“

„Etă cum vorbește un partizan al triplei alianțe. Își poate închipui oricine, care trebuie să fie limbajul prietenilor Rusiei și ai Franței!“

„In resumat, șovinismul brutal și tiranic al Maghiarilor de o parte, ér de alta naționalismul nedomolit și mândria patriotică a Românilor, crează un antagonism, care întrece deja măsura guvernurilor, le compromite și le va face să cadă la urmă, o sperăm, cu totă prezența unui Hohenzollern pe tronul României.“

Sub titlul „Magyars et Roumains“ scrie „Le Memorial diplomatique“ din Paris între altele:

„Cele 15—16 milioane locuitori ale regatului transilvanian, departe de a face forța Austro-Ungariei sunt, dimpotrivă, cea mai de căpetenie cauză a slăbiciunii sale politice. Afară de Turcia, în nici un alt stat european nu se întâlnesc atâtea deosebiri și nu este atât de puțină legătură, ca între elementele etnice

grupate în jurul tronului habsburgilor.“

Trei rase europene, cea latină, cea slavă și germană și o rasă huno-finică...sunt chemate ași afla norocirea în acest imperiu, eșit din căsătorii politice...

Arată apoi că, în Cislaiania austriacă se luptă Germanii, cu Slovaci de acolo și cu Românii bucovineni, ér dincă se luptă cele 5 milioane de Maghiari cu 10 milioane de Serbi, Croați, Slovaci și Români. Supremația maghiară datăză dela 1866 de când au învins Prusia la Sadowa.

Maghiarii, popor dotat cu o mare energiă, care posedă însă o ambițiune ce nu stă în proporțiune cu mijloacele de care dispun, vedându-se favorizați de împregiurări, și-au pus în gând să maghiarizeze toate elementele nemaghiare din Translaiania. Ei pretind, că ar avea o superioritate de civilizațiune, care în adeveru nu este altceva, decât un slab reflex al civilizațiunii, legat cu un șovinism afară din cale și periculos pentru pacea publică. Nu este nimic mai just și mai logic, decât împotrivirea Românilor și Slavilor de a se lăsa să fie civilizați de către Maghiari, când ei înșiși își pot foarte ușor mulțumi trebuințele lor morale și intelectuale, scoțându din izvorul direct, adică, împrumutându dela civilizațiunea latină și dela civilizațiunea slavă...

„Nu este absurd și temerar, decât Maghiarii a căror limbă, afară de 4—500 de cuvinte este împrumutată dela diferitele idome slave și a căror buletin academic dela Pesta se publică în nemșese —și acesta pentru-ca să potă fi înțeles cel puțin într'o parte a Europei— nu este lucru absurd și cutezat, decât ei caută a desnaționaliza cu puterea și cu viclesugul, poporele băstinașe, încungurate de to'e părțile de națiunile surori și independente? Spre a-și implini această operă antiumanitară, nu se dau înderăt dinaintea nici unui mijloc: presa română și presa slavă sunt prigonite; școlile naționalităților nemaghiare sunt puse sub sechestru.

Dușmănia lor se arată mai cu seamă în contra Românilor din Transilvania, care sunt relativ cei mai numeroși. Multă vreme ei au căutat să înfățișeze pe Români la Curte, ca pe niște supuși neleali, care își îndreptă privirile spre București, însă de când s'a dovedit, că lealitatea nefind o virtute exclusivă maghiară, Românii nu țintesc la alta, decât a-și îmbunătăți soarta lor între marginele monarhiei, desamăgirea lor din această parte i-au împins și mai mult pe căraea prigonirilor din ce în ce mai nedrepte...

După aceste „Le Memorial di-

plomatique“ arată cum se persecută presa la noi, cum suntem supuși unor legi excepționale absolutistice, cum se impun Nemaghiarilor dări pentru „Kulturreglet“ cerându-ni-se să ne plătim noi înși-ne maghiarisarea, și cum umblă acum să ne maghiarizeze prin „Kisdedovuri“ și copii dela 3—6 ani, apoi încheie așa:

Și ce faci toate aceste popore în fața atător prigoniri, care necinstesc atât de mult bunul renume maghiar? Cred ele a fi găsit mijlocul spre a leui răul, care stă să le scotă din fire, ori așteptă ele binele dela un esces al răului?

Nu scim nimic, pentru că suntem departe de ele. Inșă credem, că este de datoria lor de a nu se isola nicicum și de a nu suferi astfel fără a se plânge, fără a striga.

Opiniunea publică europeană și mai ales aceea a Franței, care a contribuit bătătesc la emanciparea Maghiarilor înșiși, nu va întârzi de a se interesa de cauza lor. „Le Memorial diplomatique“, va fi fericit de a contribui cu influența sa la această operă atât de generoasă și drăptă.

O faptă demnă de imitat.

Satulungu, în Ianuarie a. c.

Onor. Domnule Director! Comunele Săcele erau odinioară renumite în totu ținutul Transilvaniei. Biserica și școlă în aceste comune se bucurau, încă din vechime, de un renume bun și se aflau în poziții destul de favorabile și mulțămitoare. Economii noștri nu doseau dela nici o faptă bună și frumoasă, atât față de biserică și școlă cât și față de cei săraci și neputincioși, toți eșiau mângăiați și mulțămiți din casele lor. Dér ei și bucurau de o stare materială destul de bună.

Timpurile însă se schimbă, și schimbându-se nu înainteză numai, dér și zadarnicesc adeseori multe lucruri de bună speranță. Totu așa și în aceste comune, odinioară atât de binecuvântate de Dumnezeu, s'au făcut multe schimbări, s'au zadarnicit multe speranțe ale acestor locuitori, ba putem zice, că în anii din urmă prin răboiul economic cu România, prin schimbarea împrejurărilor locale spre răul economiei lor de vite, ajunsesem, așa zicându, aprăpe la desperațiune și credeam, că nu mai e nici un modru ca să nu ajungă bisericile

Ierna cea mai aspră a fost după aceea în anul 1779. Ierna a ținut fără întrerupere dela Crăciun până la Paști. Un cronicar saxon scrie despre acesta: „Era așa de frig, că paserile oftău dimpreună cu noi și că abia eram în stare să cântăm aliluia.“

În anul 1783 la Crăciun credeau omenii, că sunt Paștile, așa plăcută era atunci.

Anul 1789, anul marelui revoluțiunii franceze, a fost însemnat și din punct de vedere meteorologic. După zilele fufierbentate de veră urmă o iernă aspră și lungă.

Nici vécult nostru, care acum se pregătește de ducă, nu a fost sărac în ierne grele.

Chiar deceniul întâi, încep cu iernele cumplite din anii 1809 și 1810.

Apoi urmă ierna anului 1812, al căreia geru îl simți mai tare Napoleon I și oștea lui, care năvălise în Rusia.

Gerul din 1814 a fost cu deosebire păgubitor pentru Anglia. Tamisa înghețată se făcu drum de țără, și pe canalul englesu, din cauza munților de

ghiață, ce erau pe el încetase ori-ce comunicațiune. Insula Helgolandă multă vreme fu împedeată în comunicațiune cu continentul, din cauza gheței.

Ierna anului 1829 a fost frumoasă ca pe la Rusalii. „Vița de via înfrunzi, ér copii se scaldau în riuri.“ Așa ne spune o cronică din Viena.

Aspre au mai fost iernele, cu aprăpe 20 grade frig, din anii 1840, 1855, 1859, 1871 și 1879, de care mulți dintre cetitori își vor aduce aminte; dér toate acestea ierni grele din vécult nostru rămân înapoi pe lângă frigul cel mare și zăpada cea multă din ierna de față.

Un sfat bun le-am da acum la sfârșit cetitorilor, și mai cu seamă cetitorilor, care sunt încă și mai simțitoare față cu frigul și anume: Să cetescă aceste rânduri reci ca ghiața numai lângă un foc bine așfătat, căci dealtmintrelea cetindu-le ușor le-ar pute atinge un guturaiu sdrăvânt.

Ucu Paolo.

Poesii poporale.

Am avut o cărușă
Până la mândra la ușă,
Nu sciu cine ce a gândit
Cărușă o-a ngrădit
Nici cu pari, nici cu nuele,
Numai cu cuvinte rele:
Supărarea mândrei mele,
Supărarea-i și a mea
Că nu pot merge la ea.

Mă dusei cu căsa 'n rită
Cosii erbă și urită
Să pună mândrei pe mormântă,
Mă dusei cu căsa 'n iază
Cosii erbă și necază
Să pună mândrii pe obrază.

Dela gură voi-mi faci
La inimă petri zaci,
Dela gură voi bună
La inimă petri sună.

Părăușă apă ghiară
Face te-ai negră cernelă,
Să-mi cerneză eu portușă

Că m'a urit drăguț;
Nu m'a urit de urit,
Ci de surată hulit.
Cine și-a țin surată
Fiă 'n lume blăstemată
Măcar fecior, măcar fată.

Uită, maică, uritu
Cum imi portă inelu,
Decă urit se mă ieie
Mai bine inelul piei,
Decă urit m'a inbi
Mai bine m'oiu prăpădi.

Decă tinăru cu muiere
Mai bine bătut în fiere,
De fiere m'oiu scutura
De muiere n'oiu scapa.

Când, lele eu te-am iubit
Cu amândoi ochi am durmit,
Dér, lele, când te-am lăsat
Cu amândoi ochi am cotat.

Frunză verde de sasă
Audiț-am mândră eu:

și școlile noastre, odată atât de falnice, la starea cea mai critică.

Dumnezeu însă nu uită pe poporul său niciodată, și dicala: „Unde e lipsa mai mare acolo e ajutorul lui Dumnezeu mai apröpe“ s'a adeverit și la noi.

Inteligența noastră s'a adresat un apel, nu la străini, ci totu la fii de ai noștri, cari adiniöră au cercetat inșiși școlă noastră, și cari trăiesc și muncesc în regatul României, arătându-le împrejurările cele grele, în cari ne aflăm.

Și glasul nostru nu a răsunat în pustie. Fiă-care s'a grăbit să ne veni în ajutor și a contribui cu dinarul său după putință, der apoi între toți a escelat nobilul și marinimosul bărbat Vasile P. Sassu comerciant în Brăila.

Etă ce scrie acestă vrednică bărbat în epistola sa adresată directorului școlii noastre Ioan Dorca.

Brăila, 23 Febr. 1887.

Frate Dorca! Apelul dimpreună cu scrisor-a părintelui Verzea le-am primit, cu care însă până acum nu am făcut nimica din cauză, că am prea multe comisiuni de felul acesta, prin urmare nici să nu vă așteptați la un rezultat strălucit. etc. etc. Totu ce vă pot face este, că eu mă angajez, că pe totu timpul cât voi trăi, să înțeleg și cât voi pute, Vă trimit un ajutor de 100 lei pe fiă-care an...

Domnul Vasile Sassu nu numai, că și-a ținut cuvântul, der a făcut cu mult mai multă ca câtă a promis. Densul ne-a trimis la anul 1887 lei 100, la anii 88, 89 și 90 câte 200 lei, er a treia și după sf. Vasile anul curent 1891, fiind la Săcele a dat pe acestă an 300 lei, adică în 5 ani suma rotundă de 1000 lei noi.

Pe Domnul Vasile Sassu îl aflăm însă nu numai aci ca binefăcător. Inima lui generösă o cunoște multă lume, mâna lui darnică o simt multe institute deumanitate, multe familii scăpătate.

Pentru asemenea fapte demne de imitat, ne ținem de o dărincă știință, a exprima D lui Vasile Sassu și pe acestă cale cele mai căldurose mulțămiri, dorindu-i din adencul inimilor noastre deplină sănătate și viață veselă până la cele mai adencă bătrânețe.

În numele comitetului parochial dela bis. sf. Arhangel în Satulung.

A. Verzea,
președinte.

Haiduirea limbii românești în comitatul Saboleiu.

De pe Niră, 28 Ianuarie 1891.

Onorate D-le Redactor! Năcăjitu imi întingă pena în negra cernelă, căci mai negră ca cernela este inima mea românească. Am cugetat, că cu sfirșitul anului 1890 Ungurii dela stăpânire își vor mai veni în fire și vor mai înceta cu prigonirile fraților mei Români din comitatul Saboleiului, der nu e așa; ei încep încă cu mai mare turbare ca în trecut. Abia am pășit pe pragul anului 1891 și etă că din nou încep a ne prigoni, din nou încep a ne visita școlile, și a răpi din densele totu ce e românesc, și în prezentă, ca și în trecut, și continuă orbesce planul lor de a ne maghiarisa; der atunci își vor ajunge scopul, când luna de pe cer va umbla pe o cale cu sörle.

Cei mai espusti despotismului ungresc sunt Românii din comuna Niră-Adonă, fiind-că ei sunt mai apröpe de centrul Saboleiului, unde „și Dumnezeu e Ungur“, după cum s'a exprimat odată „Măria Sa“ inspectorul școlar, al cărui nume e cunoscută onoratului publică. Densul adică cu ocaziunea vizitării școlii din „Nyr Adonă“, a început a amenința cu pumnul pe d-lă învățator Traian Mureșan să nu vorbescă românește, deörece aici și „Dumnezeu e Ungur.“ Copii toți au început a ride de înțelepciunea Măriei Sale și după ce acesta s'a depărtat, au întrebat pe învățatorul lor, decă este Dumnezeu un-gur? D-lă învățator li a pus copiilor în vedere pe Ungurii păgani, cari se închinău la mai multă dei sub numirea de „Eleve“ și „Terem“, pe cari Ungurii îi adorau ca pe nise „dei ungresci“. D-sa a dovedit copiilor, că Dumnezeu nu e nici Ungur, nici Român, nici Slovac, nici Israelit, ci e alu tuturor, și acestă a dovedit-o și înaintea inspectorului școlar.

În 28 Ianuarie 1891 eră au fost vizitate școlile române de pe Niră din partea fisalgăbirului de cer și a notarului din loc. Cu acestă ocaziune erăși și-au arătat „bunii“ noștri Unguri prietenia dovedită față de noi Români încă din anul trecut, numai că prietenia lor e soră cu prietenia lupului, ce a voit să o lege cu mielul, care se coborise la vale spre ași stempără setea. Domni sus amintiți cu ocaziunea acestei vizitări au voit, ca pe bravi învățator să-i mai prigonesc, döră vor înveța mai bine ungresce în școle, însă fiindcă acesti învățatori bravi sunt tari la voință ca și stăncele dela Beiuș, nu o pot scöte la cale. Cu unul dintre d-nii învățatori sunt mai îndestulți, deörece vorbesce perfectu limba maghiară, fiindcă a absolvat cla-

sele în gimnasiu din Oradea-mare și prin urmare trebuie să sciă limba maghiară, și totuși „Măria Sa“ inspectorul școlar a cutezat a rosti cuvintele aceste prin foile maghiare din anul trecut: „Traian Mureșan vorbesce limba maghiară, der școlarii densului o vor bescu mai perfect,“ acosta apoi e „adeveru“ ungrescu.

Pe celalaltă învățator însă isă foc și pară, pentru-că nu scie „Tatal nostru“ celu ungrescu, deși scie ungresce mai ca și „Măria Sa“ inspectorul. Eu însu-mi m'am convins, că d-lă învățator posedă limba maghiară, pöte însă, că nu vorbesce tocmai așa corect, fiind-că n'a suptu țită ungrescă, ci țită românească, seu cu alte cuvinte: că bravul învățator ține multu la națiunea românească.

Așa, Onorate D-le Redactor voescu „prietenii“ noștri ungeri să ne facă și pe noi Unguri cu sila și cu cinc, „pițule“. Unde vedă, că cu sila nu o pot scöte la cale, își cercă norocul cu pițulele. Așa cu ocaziunea vizitării școlilor române din Niră-Adonă, conduse de doi învățatori, dintre cari unul anume D-lă Georgiu Vasiliu Vancu, conduce clasele inferioare, eră D-lă Traian Mureșan clasele superioare, și precum am disu, au intrat în școli și au început a întreba pe fiă-care școlar, că ce e densul? fiă-care a răspuns „sunt Român“ însă un băștelu începător temendu se de așa mult „domn“ au dis: „en magyar vagyok“; de locu încep a-i întinde băștelului pițule, dicendu: nu te teme fiule, fi Ungur bun și adresându-se către ceilalți școlari au dis: vedeți copilor? decă ați fi dis și voi că sunteți ungeri, ați fi căpătat și voi pițule, însă acum nu veți căpăta, și atunci eră i-au întrebat pe toți copiii că ce sunt ei? ei au răspuns toți împreună „Români suntem!“

Cu altă ocaziune intrându în școlă pretorele cercal pe nesciute, școlarii l-au întâmpinat cu un „Laude se Isusu Christusu!“ Densul în locu de salutare l'a întâmpinat pe bravul învățator cu nise cuvinte despotice, dicendu: Învățătorule! nu ți-am spus odată să te îndreptezi? Nu scii că țera ungrescă e acosta, toți trebuie să vorbescă ungresce, și copii de acuma înainte să salute ungresce și pe Români; înțeleg? D-lă învățator voi să răspundă der pretorele cu o furie nespūsă, o tuli pe ușă afară cu cuvintele aceste: „feljelenem, feladom!“

Iată cum este tractat limba românească aici. Eu dicu Românilor, cari luptă pentru limbalor: înainte cu Dumnezeu, căci luptă noastră este săntă și trebuie să eșim învingători!

Un Vultur de pe Niră.

TELEGRAMMELE „GAZ. TRANS“

(Serviciul biroului de coresp. din Pesta)

Budapesta, 13 Februarie. Situația Cassei statului pe 1890, dă un escedent de 32,740,567 (?) pe câtă vreme era preliminar un deficit de o jumătate de milion.

Berlin, 13 Februarie. Impăratul a luat parte la prânzul dat în onora Sa, de către Ambasadorul Franciei.

Londra, 13 Februarie. Deputații irlandezi Dillon și O'Brien au fost arestați în Folkestone, la sosirea lor din Boulogne.

Literatură.

Din trista lui Moșu Stoica. O sută și una minciuni populare din țera Ardăului, date la ivelă de Sandu Pungă-gölă, dascăl și fecior de popă. Brașov, tip. A. Mureșianu, 1891. — Un volum de 123 pag. — Prețul unui exemplar 20 cr. v. a. (trimis prin poștă 25 cr.); pentru 10 exemplare 1 fl. 60 cr. (trimise prin poștă 1 fl. 75 cr.) — Exemplarele tipărite sunt depuse la librăria N. I. Ciurcu. din Brașov, eră comanda se pot face și la administrațiunea acestei foi.

Din istoria creșterii animalelor.

(După I. Loeser.)

II. Cănele

Cănele este fără îndoie cel mai vechiu soț al omului dintre animale. Numai de totu rar aflăm rase de omeni, cari n'au fost însoțiți și de căni. Cănele reprezintă trepta cea mai de jos și cea dintâi a avuției omenesci, și precum astăzi ajung prin rōta norocului, „dela cal la asin“ așa și cei de totu sărăciți „la căne“. Înainte de a fi avut omul v'r'un folos anumit dela căne, el s'a bucurat de însoțirea lui pentru supunerea și ascultarea sa; din pricina acestă omul a părintit cănele și i-a dat antăietate față de celelalte animale, cari sunt mai stricăcioase decăt el, cănele a urmat apoi pe om la vânătoare, ca să se hrănescă din rămășițele de carne. Decă omenii nu aveau locu în ștatornice, ci călătoriau, aceste animale însoțu pe omeni numai și numai din cauza mănărei, și nu e nimic mai adevărat decătă aceea, că omul încă din timpurile vechi numai pe calea acestă a făcut cunoscință cu cănele, și că numai pe calea acestă a putut deveni raporturile dintre ei așa de prețioase.

Hăulitul de nopte alu cănelui, omul anteistoric îl ținea de o dotățiune miraculoasă. Acestă însușire îl făcuse pe căne atât de prețios omului. Încă și astăzi mai există credința în popor, că hăulitul de nopte alu cănelui prevestește morțe. Cănele domestic este după documente, încă din timpurile cele necunoscute, ante istorice, cel mai vechiu soț al omului: și cu omul s'a împărășiat el peste totă suprafața pământului și prin putința acomodării lui la tōte și a căștigat între celelalte animale domestice deosebitele raporturi dintre el și om.

2.) Rasa primitivă de căni, din care se trag căni spiți, vezuri și prepelicarii, pinșerii și șorecarii și au originea din șacalii sălbatici de ad.

În unele lucruri, cari conțin și obiecte de metal (bronz) obvine un fel de căne mare ca lupul încă domesticit, care ca și căni de vnat, de oi, ogarii, își trage originea dela lupul indiu.

Dogii și căni de strade de prin orient se trag dela șacalul mare ori dela dib.

Căni noștri asăderă se trag din următoarele trei soiuri de căni sălbatici, dela șacal, dela lupul indiu și dela dib; tōte trei soiurile se pot lesne domestici, prin înocșirea acestor soiuri, s'a dat nascere la deosebite rase de căni.

Mă-ta nu pöte mânca,
Să teme, că te-oiu lua.
Spune mândră, mâne-ta
Să mănânce cât de bine,
Că mie nu mi-i de tine,
Că și lupului de miel
Când îl vede singurel.

Multă mă muștră muiera,
Pân' ce nu mi-i dragă ea.
— Cum la truda mi-ar fi dragă
Cătu-i lumea-i totu betegă
Și nimica nu mănâncă,
Numai untu cu mămăligă
Fărina din șese saci
Untul dela nou vaci.

Lelea-i cu peptaru festitu
Cu cuptorul nelipitu,
Pe sub vatră căni latră
Pe sub hornă măciocii dormu.

Lelea-i cu șapte spăcele
Trei isă rupe, patru'su rele,
Două nu'su,
Cinci isă pe fusu.

Bănișoră, 1891.

Culese de Iulia Moldovanu.

Țera mea, țera frumoasă
Birău din ea mă scösă;
N'ai bă sănătate 'n öse,
Nici pită de grău pe mesă,
Nici de grău, nici de seară
Numai de neghină-amară.

Dusus'a badea cătană
Și-a rămas clopu cu penă,
Și cureaua cu năframă.
Trimite-le-ași pe săntul sörle,
Săntul sörle-i rotilat
Nu se soi băga în Arad,
Sănta lună-i jumătate
Nu se sci băga 'n cetate.

La birtuț cu osu de pesce
Badea calu-și potcovesece
Mândra șede și-lă pândesece
Cu coștele 'lă umbresece.
„Potcovese-ți bade calul?“
— „Potcovese-ți de cătăniă,
Potcovese-ți de pribegă;
Că mi-o vintu în scrisu aseră
Să mă duc la maica eră.

Așa-i rëndul fetelor

Ca și rëndul merelor.
Pân-su mic și mititele
Stan în crengă chitușele,
Decă orescu și bătrănescu
Pică jos și putredescu,
La mine nu trebușcu.

Socru-meu din graiu grăia:
Ia ginere fata mea,
Că-ți dau șese boi cu ea.
— Să-mi dai șese cătră șese
Fata ta nu'mi trebe în casă:
Cucu cantă pe gunoiu
Fata ta dorme 'n rēboiu,
Din rēboiu sare 'n napoi,
De furcă
'Și face năluca.

După ochi ca murile
Incungiurau pādurile.
După ochi ca mura negră
Incungiurau pādurea ntrégă.

Negra, 1890.

Culese de Stefan Stănu, învățator.

Intrebuintarea canelui este totu așa de felurită precum sunt felurite poporele între cari trăiesce. La poporele polare se folosesc la ducerea sănilor și a poverilor; pe multe insule sudice se îngrășă și se mănâncă, ér la celelalte popore se folosesc la vênat, de pază și a alte servitii.

Puține animale sunt supuse la atâtea bóle ca cănele, între cari cea mai înfricoșată bólă e turbarea. Cănele este încă și din altă pricină cea mai periculoasă ființă, fiindu lăcașul celor mai mari parasite, ce obvinu în imperiul animalelor; elu este purtătorul limbricului corderlatu, din ale căruia ouă, decât din nenorocire ajungu în corpul omenesc sau animalic, se produc aci vermi parazitici.

III. Calul și creșterea calului.

1.) Calul este fără îndoielă cel mai nobil animal domestic; elu a fostu mai târziu domesticit, decât cănele și vita cornută. Patria lui suntu ținuturile sălbătice și deșerte de pe pământu, stepele petrôse și șesose ale Asiei centrale, în arena uraganelor (furtunelor). Acolo umbă elu, după cum se spune, încă și astăzi încôce și încolo în stare sălbatică. Cail pascu pe stepe în ergheli mari sub paza unui armăsar. Pe timpul înfricoșatei ierne, cail scormonesc zăpada cu copitele și cu cruțare se hrănescu din ierburile deja veștite. Calul are o lungă și péroasă comă precum și o codă stufoasă; pe timpul iernei îi cresce părul pe întregu corpul, formându blană subțire.

În aceste ținuturi, după cum avem șcire, au trăit adevăratele popore călărețe, spre ostu Mongolii, spre vestu Turcii, ambele nume luate în înțelesul celu mai largu.

Mongolul ține lucru de rușine a umbra pe jost, elu șede deapărura călare. Înainte de a pute umbra în picioare copilul, tatălu sêu 'lu pune călare spre a se deprinde la călăritu, și se ține de comă calului; așa se face mare Mongolul în decursul anilor pe spinarea calului, picioarele lui suntu strimbe ca o sabiă, mersul pe jostu greoiu și partea superiôră a corpului plecată înainte. Are Mongolul trebuință de unu călușel tineru, atunci și-lu prinde cu arcanul din ergheliă. Laptele de iepă este beutura lui de tôte dille și totodată beutura lui spirtuôsă; se pretinde o deprindere deosebită și putere de a pute mulge iepel. Carnea de calu este mâncarea cea mai obișnuită și mai plăcută a Mongolului; pielea și părul calului le întrebuintează Mongolul ca să facă vesminte, funii etc.

Culmile cele late ale acestor ținuturi le sue calul în tôte părțile cu ușurință, străbate peste platoul Indiei nordice până jostu prin văile riurilor și prin șesuri: elu străbate până în Rusia sud-ostică și ostică de astăzi și până aproape de pôlele munților Carpați; regiunea pădurôsă a Europei centrale era odinioară locuită de ergheliile acestor animale, acesta e unu lucru necontestabil. Despre cail sălbatic spaniol scrișeră Varro și Strabo. Prin Alpi și Voges precum și prin Germania și prin țerile ostice dela acesta se aflau cail sălbatic, nu numai în timpurile vechi, ci și pe vremea Merovingilor, și până la sfârșitul seculului alu 16. Este lucru cunoscutu, și prin multe scrieri literare se adevăresce, că în Prusia până pe timpul reformățiunei și încă și mai târziu, pădurile erau înpoporate de cail sălbatic.

De acestia se deosebesc caili sălbatici, cari se trag din cei domestici, cari umbă în tôte libertatea în țerile neînpoporate s. e. pe la Don, în Ucraina, în Mexico în America sudică.

2.) Idealul calului în tôte frumșețea lui este calul arabic, carele încă până astăzi ocupă locul primu între cail nobili. Elu se deosebeste prin mărime mijlocie, structura corpului subțire, rotundă și elastică, picioare subțiri dér musculose,

capu micu, ochi mari vioi și plini de focu, grumași încordați, comă subțire și o codă ridicată. În Europa deja de mult veniră adevărații cail arabici; cele mai bune ergheli de prăsilă le aveau Maurii în Spania; mai târziu se prăsiră cail buni în Anglia.

3.) Dintre tôte rasele de cail europene cea mai însemnată este rasa nobilă englesă. Rasa nobilă sa formatu prin înpărechirea celor mai buni și mai bine formați cail de prăsilă, cu cail de asemenea de origine escelentă. Prin înpărecherea armăsarilor de rasa nobilă cu iepel de origine mediocră, sa formatu cail de jumătate rasă nobilă. Èra din nobilitatea celor indigeni se formară caili dela țera. Adevărata rasă nobilă englesă (cail de alergat) reprezintă fără îndoielă cei mai renumiți cail din lume; calul de rasa nobilă englesă e mai mare, mai musculosu și mai tare ca cel arabic, dér stă cu multu mai înapoi în privința frumșeții esteriore, a armoniei structurii corporale și a altor însușiri bune. Deja în seculul alu 12 începuseră a înporta în Anglia cail arabici; prăsierea de cail de rasă nobilă englesă sa începutu de pe timpul lui Iacovu I (1663) prin întroducerea de armăsar arabici, mai târziu, de cei turcesci.

4.) După trebuințele țerii, cail se foloseau pentru lucrul pământului, sau pentru purtarea poverilor, pentru călăritu, și unii de lucosu. În Anglia se cresc deosebite rase de cail pentru anumite scopuri; pe lângă cail de rasă nobilă (de alergat) se cresc cu deosebire cail de vênat, de călăritu, pentru dame, pentru cavaleria, pentru plugăria, de trăsuri ș. a. Și aci zace preferința incontestabilă față de creșterea lor din celelalte țeri. Calul de alergat este icona unei rase de adevărată artă, la care tôte se devoltă spre acestu scopu, ca să strălucescă pe arena de alergat (hipodromu) prin înțelă estra-ordinară, de aci vine, că are capu micu, că grumazul ilu pörtă orizontalu și este lungu, că are peptu cufundat, corp subțirelu, picioare lungi și partea posteriôră bine formată.

5.) Alergările erau unu jocu cunoscutu deja vechilor Greci, dela acestia trecură la Romani, dela acestia la Germani și Englesi. În seculul alu 12 se uitară, însê se reînôiră era totu în evolu mediu ca petreceri populare, cu deosebire în Bavaria în Germania sudică, în Austria și în alte țeri. Dela 1558 încôce alergările suntu mai dese, fiindcă erau împreunate cu întreceri. Numai în seculul alu 17 fură întroduse alergările publice cu premii. În timpurile mai noușe se întroduseră după modelul englesu alergări de cail aproape în tôte țerile. Despre folosele lor suntu păreri împărțite.

6.) Prăsierea cailor se face în așa numita ergheliă. În tôte ergheliile se țin caili aproape numai pentru prăsilă. Pentru înbunătățirea cailor, statul susține în unele locuri armăsar de prăsilă în așa numitele: stațiuni de armăsar de prăsilă.

Unde se află pășuni și livezi estinse ca d. e. în Meclenburg, Holstein, Hanovra, Rusia ostică, Ungaria, România, Galiția, acolo creșterea cailor e favorabilă și rentabilă, în acele ținuturi însê unde populațiunea este desă, unde pământurile suntu folosite, acolo creșterea cailor se pôte purta numai în măsură mică.

7.) E întrebare, că ore creșterea cailor s'arū pute înbunătăți mai bine fiindu în mâinile statului seu fiindu în mâinile privaților, fiindcă interesele armatei pretindū o inspecțiune din partea statului. (Va urma.)

ECONOMIA.

Ce trebuie să facă stuparul în Februarie.

În luna acesta frigul începe a da îndrētū și căldura înainteză, ba suntu dille când termometrul ne arată 8, până

chiar și 11° R. căldură. Stuparul iscusitu numai decâtu își aduce atunci aminte de stupii săi, și timpul călduros ilu folosesc ca bunu prileju pentru inspecțiunea favoritelor sale mitite.

Când se ivesc deci dille călduroșe, facemū inspecțiunea generală așa, cum sa urmatu în luna premergătoare. Dacă am negleatū atunci ceva, acum fără amănare îndreptămū și reparămū greșela, căci ai scăpatū odată unu prileju bunu de a te folosi de elu, acela nu'lu mai recăștiți, și pôte aduce după sine urmări rele și scăderi mari, cari te facu să te căesci de neglijență până târziu în toamnă.

Luna acesta, precum și ceea ce urmeză după ea, suntu cele mai primejdiose pentru albin. Primejdia acesta zace în împrejurarea, că unele înșelate de rașele sorelui, iesu afară în nădejdea, că e căldu, de unde apoi nu se mai întorcū; altele pieru de fôme, căci pe timpul acesta li-se cam gată nutremētulū; ér altele, cari mai de demultu au datu în urdinare, pieru de bólă, nefindū în stare a o mai suporta.

Trebuie deci și în luna acesta să le grijimū și să srimū în ajutorul celor lipsite, căci la din contră nu vomū merita frumosul nume de stupari.

Ținindū sémă de cele ce am arătatū și în luna lui Ianuarie, trecemū la datorințele mai de căpeteniă, ce ni-se impunū mai vêtostu în luna acesta. Și anume:

1. Să lăsdmū stupii a se deșerta (curți). Lucrul acesta ilu facemū în luna acesta celu puțin odată, și anume, într'o dille frumôsă cu sôre, când nu bate vântulū, între orele 12—2 după amēd și când căldura sa urcatū celu puțin până la 8° R. Acesta o facemū, ca să ferimū stupii de bóla ordinării, căci decât nu le vomū lăsa să se deșerteze afară, albinele vorū fi silite să o facă acesta în coșniță ne mai putēndu-se reținē. Lucrul de căpeteniă însê este, să așternemū în jurul stupinei paie ori agrinji, căci albinele fiindu slăbite, cadū la pământu ori pe zăpadă, unde rebegescu de grabă și pieru; de pe paie însê, ușorū se vorū pute ridica și vorū grăbi la locuințele lor. Albinele (stupii) cari nu voescū să iesă la deșertare, deși afară e timpu frumosu și căldu, pe acele le silimū să iesă ciocnindule, stropindu-le cu apă îndulcită seu suflândū aburi prin urdinișu în coșniță, prin ce le desfăcemū din ghemū și vorū căuta să iesă.

În luna acesta se ivesc dille cu sôre mai adese-ori, și ca să ferimū albinele de a fi înșelate de reșele sale reci, punemū înaintea urdinișurilor nise tablite mici de scânduri, ca astfel să împiedicămū intrarea rașelor prin urdinișu în coșniță, căci acestea înșelă albinele și le facū să iese afară în credință, că e căldu unde apoi, fiindu frigū, cadū la pământu și se prăpădescu. Tablitele le luămū însê totdeuna când le lăsdmū a se deșerta.

2. Să adăpămū stupii cei setoși. Stupii adeseori au lipsă de apă. Acesta o folosescū la nutremētulū, ca mijlocu de a subția mierea, căci mierea stândū timpu mai îndelungatū se îngrășă, ba adese-ori se cristalizēză (sē împetresce ca zaharulū) și astfel neputēndu-o consuma, pierde fôme, seu nutriendu-se cu miere pré îngroșată, dau în urdinare. Mai au lipsă de apă și din cauza unei călduri prea mari ceea-ce însê în luna acesta se întimplă rarū. Trebuie deci să le dămū apă, ca parte să subțieze cu ea mierea îngroșată, parte să înmôie și să topescă mierea înpetrită. Stupulū, care are lipsă de apă se cunoscē după sfărâmăturile de miere ce se află, ca stropită, pe scândura de sub coșniță, după sfărâmăturile de miere întărită de sub coșniță și după împrejura, că unele albinī voescū să iese afară (după apă) deși timpulū nu e potrivitū pentru a sbura afară. La târnele dzirdzoniane tôte acestea se potū observa mai cu înlesnire, cercândū fagure de fagure.

3. Stupii slăndmū și i nutritimū. Trebuie să cercămū și în luna acesta, nu

cumva sa gâtatū mierea la cutareva, seu nu cumva din pricina mierei împietrite, să pēra de fôme. Cercămū mai vêtostu la cei bănuți și i ajutamū, dându-le nutremētū. Inspecțiunea însē o facemū în liniște și peste totū băgămū de sémă a nu i turbura, a i neliniști, a i ciocni seu a i cauza alte neplăceri, — căci tôte acestea mergū spre paguba stupului.

4. Stupii atacați de urdinare cercămū a i vindeca. Dintre tôte bólele, acesta e de care suferū mai adese-ori albinele și în contra căreia stuparii nu au aflatū încă unu mijlocu bunu de vindecare. Cu tôte acestea, decât cutare stupu ni este atacatū de urdinare, cercămū cu mijlocele cunoscute alu vindeca, căci decât nu o vomū face acesta se va prăpădi. Uniculū mijlocu sigurū pentru alu scăpa de acestă bólă zace în deșertare. O dille frumôsă — o ieșire a albinelor și stupulū e vindecatū. Dacă însê stupulū e atacatū de urdinare în așa gradū, încâtū nu se mai pôte aștepta până la sosirea unei dille frumôse, atunci pe acesta ilu ducemū într'o odaiă căldă și înțepēndū la urdinișu o sătă de stupi seu unu sacu de prinsū roii, ilu lăsdmū să se deșerteze. După ce sa au retrasū albinele érăși înăuntru, stupulū ilu ducemū la locul seu. Ori-ce altu mijlocu întrebuintatū în contra urdinișii, nu aduce nici unu folosū și e numai lucru zadarnicū.

La târne și în casulū acesta e mai lesniciosū alu vindeca de urdinare, fiind că în casulū celu mai rău, ilu muți în altă tărână și îi puni chiar și faguri noi din cei rezervați.

Afară de datorințele acestea de căpeteniă, mai suntū și altele de rândulū alu doilea, pe cari stuparul conscientiosū le implinesce fără amănare, așa spre pildă: decât cutare stupu și-a pierdutū regina, îi dă altă regină dintre cele rezervate, ér decât nu are, ilu împreună cu altulū; decât cătră sfârșitulū acestei luni se va întempla se ôue cutare regină, stuparul va grijii, ca stupulū să nu duocă lipsă de apă și să nu înghețe puil de frigū din cauza timpului schimbăciosū. În sfârșitulū ferimū stupii de paseri, de șgomotū, reparămū coșnițele vechi și facemū altele noușe, cu unu cuvēntū ne pregătimū pentru primăvera multū așteptată, care acuma nu mai e așa departe.

MULTE ȘI DE TOATE.

Unu nou mijlocu de a vindeca arsura.

O femeie din Germania a aflatū, din întemplantu unu mijlocu recomandatū pentru vindecarea ranelor provenite din arsură. Acesta adecă și-a arsu mâna cu lapte ferbinte și în durerile-i cumplite, ne mai sciindū ce face, își viri iute mâna într'o ladă de fărină, care se aflase lângă densa. În urma acesta durerile numai decâtū au începutū a se alina și pe când și-a scoosū mâna afară, durerile au încetatū. Densă a continuatū cura, punēndū fărină pe rană și legându-o, astfelū, că peste două dille abia sa mai cunoscutū rana.

Armatele europene în timp de pace.

Acum când în tôte lumea se vorbește de desarmare, dămū câte-va cifre asupra proporțiunei efectivului în timp de pace la marile puteri militare ale Europei. Efectivul pentru armată și marină se calculeză: În Germania la 1.22% din populațiunea totală; în Francia la 1.95%; în Rusia la 0.36% în Italia 0.95%; în Austro-Ungaria 0.85%. Reiese deci din acestu tablou, că în Francia la o populație de 10,000 suflete, 159 de ômeni suntū supuși serviciului militarū, pe când la aceeași populațiune suntū supuși la serviciulū militarū în Austria numai 85 de ômeni.

*

O minune a naturii.

O fôie din San-Paulo, în America, aduce următorea șcire aproape de necrutatū: „Rupert Hansborough din Chilli-

oath are o vacă, care — minunea minunilor! — da lapte negru. Curiosul animal derivă din soiul vacilor de Jersey încrucișat cu cel de Durham și Ayshire și nu se deosebește întru nimica de celelalte vaci. Vaca aceasta a avut până acuma cinci viței și pe toți i-a hrănit cu laptele ei cel negru. Smântâna pregătită din laptele acesta e încălta mai albă, untul însă e negru ca cărbunele și are un gust foarte bun. Chimicii au descompus acestu lapte extraordinar, dăr nu au aflat în el nici o substanță, care să se deosebească de substanțele laptelui ordinaru. Curiosu jocu alu naturei!

Briciulă murdară e primejdiosă.

Salonul de rasu și de frisatu alu bărbierilor pôte fi unu localu primejdiosu, decât nu se ține în curățenia mare și în deosebii, decât bărbierul nu și curățu bine sculele măiestriei sale. Dintre tôte acestea, briciulă trebuie să fiu celu mai curatu. În saloanele aceste umbu deosebiți omeni, dintre caru unii potu avu și morburu ascunse, astfelu, că e destul să fiu sgăriatu cu briciulă și să capetu vre-o bolă de pele de care suferise celu ce fiu rasu înaintea ta, numai din causă, că nu s'a curățitu bine briciulă după fiă-care rasu. Medicii din Berlinu se ocupă în prezentu tocmai cu vindecarea unu morbu greu de piele primitu pe calea acestă, și provocându se la casulă acesta, admoniează publicul și în deosebii pe bărbieri să și ținu sculele de rasu în cea mai mare curățenia, spălându le și ștergându-le bine după fiă-care lucrare.

Unu fenomenu musicalu.

De câteva zile publicul din Madrid este pus în uimire printr'un fenomen musicalu, care a apărutu pe scena teatrului „Zarzuela“ de acolo. O copilă de 10 ani din Alicante, anume Milagro Gorje, cântă rolele primadonei, și încântă publicul nu numai prin puterea și claritatea vocei sale, dăr și printr'o admirabilă vocalizațiune, de unde s'ar putu deduce, că ea a făcutu pe terenulă acestă studii complete. Greutățile coloritului le învinge cu atăta ușurință încatu în aparență atătu gătulă câtu și peptulă pare a nu și le forța de locu. Decă o ascultu cu ochii închiși, crești că ești sub înființa unei Adelina Patti și nu te îndoiesti, că mica Milagro va putu ajunge și mai departe. Impresia se slăbește însă întru câtva, când o privești cântându, căci Milagro Gorje este o copilă slabă și bolnăvicioasă, și ideea despre frumșetea vocei sale se întunecă privindu-o. Natura și-a permis aci mai multu unu contrastu venaturalu, decâtu o minune. Pressa spaniolă a sfătuitu pe cântăreța a se abținu până la o etate anumită dela cântatu, spre a nu și periclitu vocea ei, prin o prea timpuriă forțare.

Bismark și numărul 3.

Numărul trei a jucat unu mare rol în viața principelui Bismark. Mai întâi îl găsești în armele familiei sale, caru portă trei foi de trifoi și trei foi de stejaru sub deviza: „In trinitate robur“. În trinitate e taria. În caricaturu prințulu are totodéuna 3 perii în capu. Elu are trei fii Herbert, Wilhelm și Maria. Elu posedu trei moșii: Friedrichsruhe Varzin și Schoenhausen. Elu a luat parte la trei tractate de pace. Elu a pregătitu întrevedere a trei împărăți. Tripla alianță este opera lui. În fine elu a servitu la trei împărăți ai Germaiei.

Glasul pescilor.

Până acum totodéuna se credea, că pescii suntu muți. Se pare, că acesta este o greșelă. Unu învățatu a statoritu de curându, că unu mare număr de pesci au și ei limba loră ca și celelalte animale. Haringii țiușesc ca șorecii, rușții grohăescu ca porcii, linulă ocăcăescu ca brăștele, o mulțime de alți pesci mari de mare facu unu șgomotu care se aude la mare depărtare în apă.

Unu cerșitoru bogatu. Peter Mueller din Chicago (America) unu bătrân, care se dice că ar o avere de 750,000 de dolari (1,800,000 florini), a fostu de curându condamnatu la 60 de zile închisore pentru cerșitoria. Elu locu unu șir lungu de ani împreună cu nevastă sa într'o șatră pe țarmulă canalului Illinois, unde curioasă păreche renunță la ori ce placere a vieții adunându totu ce putea. Într'una din zile când Mueller fă sreatu totu pentru cerșitoria, nevasta lui de supărare s'a spânzuratu. De atunci bătrânul cerșitoru trăese și mai rău. Elu posea 520 agrii de pământu și unu mare număr de acții și alte hărți de valoare.

Bancă pentru candidați de însurătoare.

O astfelu de bancă se va înființa în curându la Constantinopolu. În motivele în caru s'arată de ce s'a înființatu această bancă se dice că mulți tineri s'ar însura cu plăcere, decât ar avu mijlocele de lipsă pentru susținerea unei căsnicii. Astfelu fiindu tinerulă condamnatu de a rămăne neînsurat, este espusu la o deședere corporală și spirituală; mare parte din relele de caru este bantuită societatea modernă, s'ar tragu din desfrăul în care trăiesce tinerimea neînsurată. Diarele turcescu își esprimă tôte mulțumirea asupra acestei idei, care, dicitu ele, s'a pornitu din îndemnulă sultanului și folosescu această ocaziune spre a-i cânta impuri padișahului, care acum și a îndreptatu activitatea sa și asupra îndreptării societăței.

Calendarul săptămânii are 30 zile. Table with columns for months (Feb, March, April) and days of the week, listing saints and feast days.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 4 Febr. n 1891

Table of market prices for various goods like grain, oil, and other commodities, listing quality and price per unit.

Table titled 'Cursul pieței' showing exchange rates for various currencies and goods like gold, silver, and wheat.

Tergulă de rimători din Steinbruch. La 9 Febr. n. starea rimătorilor a fostu de 86.64 capete, la 10 Febr. au intratu 1688 capete și au eșitu 1.98 rămănuându la 10 Febr. unu număr de 87134 capete. Se notează: maria ungurescă veche, grea dela 45 până la 46 cr. maria ungurescă tineră grea dela 47 cr. până la 47 cr. de mijlocu dela 47 1/2 cr. până la 46 cr. - ușoră dela 46 cr. până la 47 cr. - Maria șerănescă grea dela - până la - cr. - de mijlocu dela 45 cr. până la 46 cr. ușoră dela 44 cr. până la 45 cr. - Maria de România de Băkonu grea dela - cr. până la - cr. transito mijlocu grea dela - cr. până la - cr. însă transito ușoră dela - cr până la - cr. transito dto țeposă grea dela - cr. până la -

cr. transito mijlocu dela - cr. până la - cr. Maria șerănescă grea dela 45-46 cr. transito, mijlocu grea dela 45-46 cr. transito, ușoră dela 44-45 cr. Porci îngrășați de unu anu dela - cr. până la - cr., îngrășați cu cucuruzu dela - cr. până la - cr., îngrășați cu ghindă dela - cr. până la - cr. Cântăritu la gară cu 4 1/2.

(Cu cea mai deplină încredere) se pôte întrebuița unu medicamentu de casă în contra bolilor de stomachu, când sute de scrisori de mulțămire dovedescu efectulă escelentă. - Balsamulă de viață (Lebensbalsam) alu lui Dr. Rosa din farmacia lui B. Fragner în Praga se bucură de aceste dovești tôte numérose, căci scrierile de mulțămită se înmulțescu pe fiă-care zi. Balsamulă de viață alu lui Dr. Rosa celu adevăratu este de căpătat u aproape în tôte farmaciile din Austro-Ungaria.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactoru responsabilu interinalu: Gregoriu Maior.

„PERȘEIU“ asociare de creditu și economii în Sein.

Contulă Bilanțulu pe anulă 1890.

Balance sheet table for 1890, showing Active (Assets) and Passive (Liabilities) sides with various categories like cash, loans, and capital.

Contulă profitulu și perderiloru pe anulă 1890.

Profit and loss statement table for 1890, detailing income (Intrate) and expenses (Eșite) such as interest, salaries, and taxes.

Semnătu: Sein, la 31 Decemvrie 1890. Ioană Cionca m. p. Alexiu Berinde m. p. Georgiu Bidea m. p. Bilanțulu pre-ente, confrontându se cu cărțile principale și ausiliare ținute în bună ordine, s'a aflatu conformu și esactu.

Membru comitetulu de supraveghiare: Augustinu Pelle m. p. Ioane Popu m. p. Sigismundu E. Catoca m. p. Gavrilu Barbulu m. p. Onțu Murgu m. p.

OPINIUNEA

Comitetulu diriginte și de supraveghiare în privința împărțirei profitulu curatu cu finea anulă 1890.

In vederea ș-lui 38 din statute, profitulu curatu de fl. 1897.79 se opinéază a se împărți în modulă următoru: I. Pe scopuri culturali și filantropice. fl. 400.— precum urméază: 1. In mânilă curatorimeii bisericescu române din Sein: a) Pentru completarea zidirei școlii fl. 120.— b) pentru cărți și recuise școlare, apoi premie pentru școlarii șera de acolo fl. 20.— c) pentru școlă gr. cat. română de fete. fl. 135.— d) pentru ajutorarea și casuala înmormântare a șeraciloru românulă de acolo fl. 20.— e) Cornulă vocalu română din Sein fl. 20.— Cu privire la acționarii din alte comune: 2. In mânilă curatorimeii bisericescu române din următoarele comune, pentru cărți școlare prunciloru șeracl din aceleași comune, și anume: a) Apa fl. 10.— b) Borhidă fl. 10.— c) Negrescu fl. 10.— d) Vismortu fl. 5.— e) Bătascl. fl. 5.— f) Cămarzană fl. 5.— g) Cecărléu fl. 5.— h) Ilba. fl. 5.— i) Bărgău fl. 5.— j) Potéu fl. 5.— k) Pomi fl. 5.— l) Călinescu fl. 5.— m) Vamă fl. 5.— n) Acia fl. 5.— II. In fondulă de rezervă. fl. 633.79 III. In fonulă pentru ajutorarea ev. pensionarea dirigătorilor fl. 100.— IV. In unu acționariloră după 1528 acții câte 50 cr. adecă 10% dividendă fl. 764.— Suma; fl. 1897.70

Ball-Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 6.35 p. Meter—(ca. 650 flückweise porto- und zollfrei das fabriks-Dépôt G. Henneberg (K. u. K. Hofliefer.) Zürich. Muster ungehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

Ajutoriu grabnicu și siguru

pentru

SUFERINTE DE STOMACHU ȘI URMARILE ACESTORA!!

Mijlocul celu mai bun și eficace pentru mântuirea sănătății, curățirea sucurilor precum și a sângelui și pentru promovarea unei mistuiri bune este deja pretutindenea cunoscutul și plăcutul

„Dr. Rosa's Lebens-Balsam“.

Acestu balsam preparat cu îngrijire din erburile alpine cele mai bune și tămăditore se dovedește ca forte folositoru în contra tuturor greutăților de mistuire căreia de stomachu, lipsa de apettit, rigăelei, congestiunilor, haemorholdelor etc. etc. In urma eficacității sale a devenit acestu balsam acum unu siguru și dovedit medicamentu de casă popularu.

Sticla mare costă 1 fl., mică 50 cr.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziția!

FIȚI ATENȚII!!!

Spre a evita înșelătorii, facu pe fiecare atentu, că fiecare sticlă cu Dr. Rosa's Lebens-Balsam, care singuru numai de mine este preparat după receta originală, este învelită în hârtia grosă albastră, care poartă în lungul ei inscripția: Dr. Rosa's Lebens-Balsam din farmacia „zum schwarzen Adler“, B. Fragner, Prag, 206—3“ în limba germană, boemă, ungară și franceză, și cari sunt provădate cu alăturata marcă a fabricii luat sub scutul legalu.

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Veritabilu se poște procura numai în Depositulu principalu alu producătorulu

B. Fragner,

Farmacia „Zum schwarzen Adler“ Prag 206—3.

In Budapesta: la farmacia I. von Türök.

Tôte farmaciile din Brașov, precum și tôte farmaciile mai mari din monarchia Austro-ungară au deposite din acestu balsam de viață.

Totu de acolo se poște avea:

Alifa de casă universală de Praga

(Prager Universal-Haussalbe)

unu medicamentu siguru și prin mii de scrisori de mulțămire recunoscutu în contra tuturor inflamațiunilor, rănilor și umfăturilor.

Acêsta se întrebunțeză cu succesu siguru la inflamațiunil. la stagnațiunea laptelui și întărirea țitelor cu ocașiunea întărcării copilulu, la abscese, ulcere, pustule cu puroiu, carbuncule; copturi la unghie, la panariții [ulcerațiuni la degete, la întărituri, umfături, tumoarea glandulelor limfatiche, lipome etc. — Tôte inflamațiunile, umfături, întărituri se vindecă în timpul celu mai scurtu; la casuri însă, unde s'a formatu deja puroiu absorbă buba și o vindecă în timpul celu mai scurtu fără dureri.

In cutiôre à 25 și 35 cr.

FIȚI ATENȚII!

De ôrce alifa de casă universală de Praga se imităză forte desu, facu pe fiecare atentu, ca singuru numai la mine se preparăză după receta originală. Acêsta este numai atunci veritabilă, decă cutiôrele din metalu galbinu, în cari se pune, sunt înfășurate în hârtia roșă pe care s'affă tipărită în 9 limbi explicațiunea cum se se întrebunțeze. împachetate și în cartone vinete — cari sunt provădate cu marca fabricii de mai susu.

Balsamū pentru auđu.

(Gehör-Balsam)

Celu mai probatū și prin multe încercări celu mai temeinicu medicamentu pentru vindecarea auđului greu si spre redobândirea auđului perdutu. 1 Flacon 1 fl. 324,26—20

„ARDELEANA“

institutu de creditu și de economii, societate pe acții.

Convocare.

Domnii acționari ai institutulu de creditu și de economii „Ardeleana“ societate pe acții, se invită în virtutea §-lui 18 alu statutelor societății la a

V-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Orăștie la 22 Martie 1891 st. n. Duminecă după amăzi la 2 ôre în localul institutulu.

Obiectele puse la ordinea șilii sunt:

1. Raportulu direcțiunii despre starea întreprinderii peste totu și despre rezultatulu gestiunii anulul din urmă în deosebii.
2. Raportulu comitetulu de supraveghiare.
3. Decisiunea asupra compturilor anuale.
4. Decisiunea asupra împărțirii profitulu curatū, realizatū în ultimul an de gestiune.
5. Fixarea marcelor de prezență pentru anulul viitoru.
6. Staverirea statutelor fondulu de pensiune pentru funcționari.
7. Alegerea alorū 2 membrii în direcțiune la locurile devenite vacante prin eșire conformū §§-lorū 77 și 78 din statutele societății.
8. Alegerea unui membru în direcțiune la locul devenit vacantū prin abdicare conform §-lui 32 din statutele societății.
9. Alegerea unui membru suplentū în comitetulu de supraveghiare pe durată de 2 ani, conformū §-lui 41 din statutele societății.
10. Eventuale propunerii făcute în sensulū §-lui 28 din statutele societății.
11. Esmiterea a doi acționari pentru verificarea procesulu verbalū alu adunării generale.

Domnii acționari, cari în sensulū §§-lorū 20, 21 și 22 din statutele societății dorescu a participa la adunare în persoană ori prin plenipotenți, sunt poftiți ași depune acțiile și eventualele documente de plenipotență la cassa institutulu celu multu până la 21 Martie st. n. la 12 ôre antemeridiane.

Orăștie, la 6 Februarie 1891 st. n.

Direcțiunea.

PREȚUL
fl. 2.95

CU CALINDARU
fl. 3.75

EMIL MAYER
FABRICA DE CEASORNICE
Wien, I., Bauernmarkt 12.

Ceasornice cu Cucu, căsulia frumos sculptată, minutară de os, cu mecanismu, care bate ceasurile fl. 8.

Lista cu prețurile fabricii pentru totu soiulu de ceasornice de părete și de buzunarū gratis. 520,10—1

PUBLICAȚIUNE.

Spre scopul asigurării îngrijirii curățirii stradelor și canalurilor în orașul Brașov și suburbiile sale, pentru durată din 1 Iulie 1891—30 Iunie 1894, se va ține **Marți în 24 Februarie a. c.** o pertractare scripturistica de oferte.

Se provocă deci totți reflectanții de ași așterne până în 24 Februarie a. c. înainte de prânđu 12 ôre d-lui primaru Franciscu de Brennerberg ofertele scripturistice, sigilate și provădate cu unu timbru de 50 cr., precum și cu unu vadiu de 10% după suma ce se pretinde pentru unu anu. După 12 ôre a amintitei și nu se mai primesce nici unu ofertu.

Ofertele așternute au ca sē conțină declarațiunea oferentulu, cumcă i sunt cunoscute condițiunile de oferte și cele contractuale și că se supune lorū necondiționatū.

In oferte are sē se amintescă mai departe suma anuală, ce se pretinde, în țitre și litere.

Deschiderea comisională a ofertelor așternute în decursul timpulu prescrișu va avea locū în 24 Februarie a. c. după prânđu la 3 ôre în oficiulu orașenescu economicu.

Condițiunile de oferte și cele contractuale se află până în ziua pertractarei de oferte în decursul ôrelorū oficiile la oficiulu orașenescu economicu și se pot examina din partea fiecărui.

Brașov, 1 Februarie 1891.

Magistratulū orașenescu.

ANUNCIU.

Voinđu a da o desvoltare mai mare fabricii mele de postavū, cautu unu asociatū care sē aibă cunoscințe întinse asupra fabricării postavulu și a flanelii.

Fabrica se află în marginea orașulu Buzeu, instalatā pe unu cursu de apă cu o putere de 50 de cai. Fabrica posedă avantajele de scutire și încurajare încă pe 14 ani. Doritorii se voru adresa la domnul

510,5—3

IOAN M. GAROFLIDE
fabricantū de postavū, Buzeu.

No. 45—1891. 519,3—8

Concursu.

Suntă a se ocupa 11 ajutôre à fl. 25 v. a. pe anu, menite pentru tineri români, cari voescū a invêța vre o meseriă, der mai cu sēmă: rotăria, lemnăria (bărdășia), făurăria, măsăria (têmplăria), cis-măria, palăria, curelăria, șelăria, mașinăria agricolă, pentru a căroru conferire se escrie concursu.

Sése (6) din ajutôrele acestea voru fi a se ocupa cu începerea anulul curent, ér cinc (5) dintre ele numai cu 1 Iulie a. c.

Cererele au a se înainta „Comitetulu Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporulu românū în Sibiu (Strada Morii No. 8) până la 31 Martie n. 1891.

Aspirații la aceste ajutôre au sē acudă la suplicele lorū:

- a) Atestatū de botezū în originalu sēu în copia legalizatā;
- b) Testimoniu școlasticu de celu pușinū 4 clase elementare;
- c) Contractulu încheiatū cu măestrul conformū §-lui 61 alu legei industriale (art. de lege XVII din 1884) în originalu sēu în copia legalizatā, și o adeverință dela măestru despre succesulū, cu care lucră;
- d) Atestatū de moralitate dela autoritatea competentă locală;
- e) Adeverință dela părinți sēu tutori, că suntū decisi a lăsa pe fiii sēu pupili lorū la invêțatură până se voru perfecțiunea pe deplinū.

Cererele intrate după 31 Martie n. 1891, precum și acelea, care nu voru fi instruate în regulă nu se voru considera.

Din ședința comitetulu Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporulu românū, ținută în Sibiu la 31 Ianuarie n. 1891.

G. Baritiu, **Dr. I. Crisianu,**
președinte. secretaru II.

ANUNCIU.

Pentru vândări și exploatațiunii de mine, de păduri, precum și în generalu de lem-nării (ferestrele) intervenză subsemnatulū și se rōgă a-lū onora cu comande.

ERVIN TOLNAI
Alba-Iulia (Gyulafehervár)

494,10—8

Fortē importantă invențiune contra slăbiciunii (impotență.)

Pentru Bărbați!

Cu **Potentator** c. r. pat. se vindecă bărbații imediat și durabilu, fără urmări, la casuri unde nimicū nu a ajutatū, chiar cei slăbiți de multū ani, sēu cei cari a perdutū puterea (o cură esternă, plăcută, neiritabilă, garantată de nesupărătore) a se întrebunța 10 minute pe zi. Atestate dela cei mai distinși profesori, recomandațiunii de către medici și mii de scrisori de mulțămire din partea celor ce s'au vindecatū radicalu, recomandă fără interesu întrebunțarea **Potentatorulu** c. r. pat. Succesulū durabilu. Trimiterea cu posta și pachetarea se face în modulū celū mai discretū. Conținutulū și proveniența secretă. **Dr. CARL ALTMANN,** Viena. VII., Mariahilferstrasse No. 70. - Broșure se trimițū la cerere gratisū și franco.

477,13—10

Convocare.

Domnii acționari ai institutulu de creditu și de economii „Mureșiana“ se invită în sensulū §-lui 16 din statute la

a III-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Reghinū la 21 Martie n. 1891 la 9 ôre a. m. în localul institutulu.

Obiectele ordinei de și sunt:

1. Raportulu direcțiunii și a comitetulu de supraveghiare pe anulul de gestiune espiratū.
2. Deciderea asupra conturilor și asupra împărțirii profitulu curatū.
3. Alegerea comitetulu de supraveghiare.
4. Eventuale propunerii.
5. Esmiterea alorū doi acționari pentru verificarea procesulu verbalū alu adunării generale.

Reghinū, la 1 Faurū n. 1891.

Direcțiunea.